

Αριθ. Πρωτ.:30432/ΣΜ/σβ

ΑΘΗΝΑ, 22 Σεπτεμβρίου 2016

Π Ρ Ο Σ

- 1) Πρόεδρο Συμβουλίου Δημοσίων Έργων/Τμήμα Κατασκευών
κ. Αντώνιο Κοτσώνη
- 2) Υπεύθυνο Ομάδας Εργασίας 2 για τις Κατασκευές
κ. Ιωάννη Μπακογιάννη

ΑΝΑΚ.: Γραφείο Υπουργού ΥΜΕΔΙ
κ. Χρ. Σπίρτζη

ΚΟΙΝ.: ΕΑΑΔΗΣΥ

ΘΕΜΑ: Αντικειμενικός τρόπος διαπίστωσης των Ασυνήθιστα Χαμηλών Προσφορών - Πόρισμα Ομάδας Εργασίας ΣΑΤΕ.

- ΣΧΕΤ.:** 1) Η αριθ. πρωτ. 5996/02-09-2016 Απόφαση Υπουργού Υ.ΜΕ.ΔΙ. με θέμα «Σύνταξη "προσχεδίων" υπουργικών αποφάσεων και εγκυκλίων των Ν.4412/2016 και Ν.4413/2016, όσον αφορά τις συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών επιστημονικών υπηρεσιών, και έργων, παραχωρήσεων, αντίστοιχα καθώς και οδηγιών εφαρμογής τους».
- 2) Το υπ' αριθμ. πρωτ. Κ6/261/6-9-2016 έγγραφο του Προέδρου του ΣΔΕ με θέμα: "Κατανομή εργασιών, καθορισμός χρονοδιαγράμματος, γραμματειακή υποστήριξη στις ομάδες εργασίας για «Σύνταξη "προσχεδίων" Υπουργικών αποφάσεων και εγκυκλίων των Ν.4412/2016 και Ν.4413/2016, όσον αφορά τις συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών επιστημονικών υπηρεσιών και έργων παραχωρήσεων, αντίστοιχα, καθώς και οδηγιών εφαρμογής τους» .

Αγαπητοί κύριοι,

Σε συνέχεια των 1) και 2) σχετικών, συνημμένα σας αποστέλλεται πόρισμα Ομάδας Εργασίας του ΣΑΤΕ, που αφορά στον αντικειμενικό προσδιορισμό των Ασυνήθιστα Χαμηλών Προσφορών, στην αντιμετώπισή τους και στα θέματα αιτιολόγησης καθώς και στην ανάδειξη αναδόχου.

Δεδομένου ότι το ζήτημα των Ασυνήθιστα Χαμηλών Προσφορών στον πρόσφατο Ν.4412/2016 αντιμετωπίζεται ως κομβικό κατά τη διαδικασία ανάδειξης των αναδόχων, θεωρούμε ότι θα πρέπει γρήγορα και συγκροτημένα να ρυθμιστεί το ζήτημα του αντικειμενικού προσδιορισμού των Ασυνήθιστα Χαμηλών Προσφορών, αντιμετώπισής τους καθώς και της ανάδειξης αναδόχου, δεδομένης και της σημερινής κατάστασης όπου όλες οι δημοπρατήσεις αναδεικνύουν μειοδότες με εξοντωτικά χαμηλές προσφορές (από 15% έως 20% τουλάχιστον κάτω του κόστους), κατάσταση που επιτέλους ο νέος νόμος με την ενσωμάτωση των κοινοτικών οδηγιών πρέπει να σταματήσει, αφού είναι εις βάρος της ποιότητας και της αποπεράτωσης των έργων.

Οφείλουμε ωστόσο να σας επισημάνουμε ότι ο ΣΑΤΕ παγίως υποστηρίζει σε όλους τους τόνους και σε κάθε ευκαιρία διαβούλευσης των σχετικών κανονιστικών κειμένων ότι είναι ριζικά αντίθετος στην παροχή ευρύτατης διακριτικής ευχέρειας στις αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς κατά τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής και ανάθεσης, άρα και κρίσης τους τόσο για την ανάδειξη των ΑΧΠ όσο και για την αιτιολόγηση αυτών, αφού σε αυτήν την περίπτωση θα εμφανιστούν τα πολύ δυσάρεστα φαινόμενα του προηγούμενου συστήματος των υποκειμενικών αιτιολογήσεων του Ν. 2229/1994, το οποίο έχει συνδεθεί με μνήμες φαυλότητας, αυθαιρεσίας και διαφθοράς. Κατά το σύστημα εκείνο η αναθέτουσα αρχή αποφάσιζε με δικά της, απολύτως ανέλεγκτα εν τοις πράγμασι κριτήρια, πρώτον ποιο ήταν το όριο της έκπτωσης πέραν του οποίου μία οικονομική προσφορά χαρακτηριζόταν ως υπερβολικά χαμηλή και, δεύτερον, εάν θα γινόταν μία αιτιολόγηση αποδεκτή ή μη. Η άκρα υποκειμενικότητα και το κατ' ουσία ανέλεγκτο της άσκησης της οδήγησε το σύστημα αυτό σε παταγώδη αποτυχία, με συνέπεια να αντικατασταθεί άρον άρον από τον Ν. 2576/1998.

Κατά την άποψη του ΣΑΤΕ είναι βέβαιο ότι το ίδιο θα συμβεί και τώρα, εάν δεν θεσμοθετηθούν κανόνες αντικειμενικής και ελέγξιμης κρίσης ως προς τα δύο ουσιώδη ζητήματα του ελέγχου των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών: α) Της μεθόδου εντοπισμού των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών και β) της διαδικασίας και των κριτηρίων αξιολόγησης των υποβαλλομένων αιτιολογήσεων.

Κατά τη άποψή μας, πρόκειται για λύση, που θα διασφαλίσει τη διαφάνεια, την ίση μεταχείριση και τον υγιή ανταγωνισμό, αφορά στην θέσπιση ενός αντικειμενικού, παραμετροποιημένου συστήματος προσδιορισμού του ορίου των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών και αξιολόγησης των υποβαλλομένων αιτιολογήσεων. Επίσης κατά την άποψή μας θα πρέπει να συσταθεί Ειδικό Σώμα Ελεγκτών Αιτιολόγησης που θα αποτελεί ανεξάρτητο τρίτο φορέα που δεν θα εμπλέκεται επ' ουδενί με την εκάστοτε Α.Α. Τα μέλη του θα απαρτίζουν τις Επιτροπές Ελέγχου Αιτιολογήσεων και θα προκύπτουν με κλήρωση από όλη την Περιφέρεια. Τα πορίσματα επί των αιτιολογήσεων καθώς και οι αιτιολογήσεις, πλην των κατοχυρωμένων δικαιωμάτων που αναφέρονται σε αυτές, θα αναρτώνται σε συγκεκριμένο ιστότοπο, ελεύθερα προσβάσιμο.

Προτείνουμε, μέχρι τον προσδιορισμό των παραμέτρων αντικειμενικής αξιολόγησης των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, τη διασφάλιση των αναθετουσών αρχών από την υπογραφή συμβάσεων υψηλού ρίσκου, όπως χαρακτηρίζεται στο συνημμένο πόρισμα μία σύμβαση που συνάπτεται στη βάση μίας υπερβολικά χαμηλής προσφοράς, με την πρόβλεψη πρόσθετων προβλέψεων, οι οποίες φυσικά θα αναγράφονται στις διακηρύξεις των έργων, όπως αυξημένες εγγυητικές καλής εκτέλεσης, αυστηρούς ελέγχους από Ειδικό Σώμα Ελεγκτών ή και από Εξωτερικό Σύμβουλο Επίβλεψης κ.α.

Ο ΣΑΤΕ είναι στην διάθεσή σας για κάθε απαιτούμενη συμπλήρωση και διευκρίνιση.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΑΘΟΥΣΑΚΗΣ

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Συνημμένο: Πόρισμα Ομάδας Εργασίας ΣΑΤΕ για τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές.

Πρόταση
για αντιμετώπιση των ΥΧΠ - Ανάδειξη Αναδόχου -
Διασφάλιση των ΑΑ

Ημνία:
Φεβρουάριος 2016

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Αναγκαιότητα αντικειμενικής αντιμετώπισης των ΥΧΠ.....	3
1.1 Εισαγωγή	3
1.2 Εμπειρία από την εφαρμογή της μειοδοσίας και άλλων συστημάτων ανάθεσης	4
1.2.1 Γενικά	4
1.2.2 Η περίπτωση της Ελλάδας	5
1.3 Προβλέψεις Οδηγίας 2014/24 για τις ΔηΣυ.....	7
1.4 Κρίσιμα σημεία	8
2. Ανάλυση μοντέλων αντικειμενικού προσδιορισμού των ΥΧΠ Ευρωπαϊκών Χωρών .	10
A. Ιρλανδία.....	10
2.A.1 Περιγραφή πλαισίου.....	10
2.A.1.1. Εισαγωγή.....	10
2.A.1.2. Πεδίο εφαρμογής.....	10
2.A.1.3. Διαπίστωση τυχόν ΥΧΠ	11
2.A.1.4. Χειρισμός τυχόν ΥΧΠ σε συμβάσεις άνω του κοινοτικού ορίου	11
2.A.1.5. Χειρισμός τυχόν ΥΧΠ σε συμβάσεις κάτω του κοινοτικού ορίου.....	12
2.A.1.6. Αποδοχή τυχόν ΥΧΠ (για συμβάσεις άνω ή κάτω του κοινοτικού ορίου) .	12
2.A.1.7. Ορισμοί	13
2.A.1.8. Συμπληρωματικές οδηγίες	13
2.A.1.9 - Παραρτήματα	14
2.A.2 Παραδείγματα	17
2.A.3 Αντιμετώπιση κρίσιμων σημείων	21
B. Ιταλία.....	22
2.B.1 Περιγραφή πλαισίου.....	22
2.B.2 Παραδείγματα	23
3. Σύνθεση Ελληνικής Πρότασης.....	27
3.1 Μέθοδος αντικειμενικού προσδιορισμού των ΥΧΠ.....	27
3.1.1. Έργα που εμπίπτουν στην ενωσιακή νομοθεσία	27
3.1.1.A Οριακά Αποδεκτή Προσφορά	27
3.1.1.B Παράδειγμα.....	29
3.1.2 Έργα που δεν εμπίπτουν στην ενωσιακή νομοθεσία	31
3.1.2.A Οριακά Αποδεκτή Προσφορά	31
3.1.2.B Παράδειγμα.....	33
3.2 Αντιμετώπιση των ΥΧΠ - Διαδικασία ανάδειξης αναδόχων - Διασφαλίσεις από την υπογραφή συμβάσεων υψηλού ρίσκου.....	35
3.2.1 Έργα που εμπίπτουν στην ενωσιακή νομοθεσία	35
3.2.2 Έργα που δεν εμπίπτουν στην ενωσιακή νομοθεσία	37
3.3 Αποσαφηνίσεις / Ορισμοί - Προαπαιτούμενα - Κρίσιμα σημεία	37
3.3.1 Αποσαφηνίσεις / Ορισμοί.....	37
3.3.2 Προαπαιτούμενα	37
3.3.3 Κρίσιμα Σημεία	38

1. Αναγκαιότητα αντικειμενικής αντιμετώπισης των ΥΧΠ

1.1 Εισαγωγή

Κατά την τρέχουσα οικονομική κρίση έχουν μεγεθυνθεί τα προβλήματα των επιχειρήσεων που συμμετέχουν σε διαγωνισμούς του δημοσίου, λόγω του σημαντικού περιορισμού του αντικειμένου του δημοσίου άρα και των ευκαιριών συμμετοχής σε δημόσιους διαγωνισμούς για την ανάληψη κάποιας δημόσιας σύμβασης. Ειδικά στην περίπτωση των δημοσίων έργων η εργοληπτική δραστηριότητα έχει μειωθεί κατακόρυφα με αποτέλεσμα πολλές επιχειρήσεις του κλάδου να μην έχουν εργοληπτικό αντικείμενο για αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα, με αποτέλεσμα την αποξίωση των παγίων, του εξοπλισμού, του ανθρώπινου δυναμικού με συνέπεια να κινδυνεύει και η ύπαρξη ακόμη των εργοληπτικών επιχειρήσεων.

Για τους λόγους αυτούς αλλά και για λόγους που άπτονται της πολιτικής ανταγωνισμού των επιχειρήσεων, πολλές επιχειρήσεις είναι διατεθειμένες να υποβάλλουν υπακοστολογημένη προσφορά για την ανάληψη κατασκευής ενός δημοσίου έργου, την παροχή υπηρεσίας ή προμήθειας, ώστε να αναδειχθούν ως ανάδοχοι μίας δημόσιας σύμβασης, ειδικά δε όταν η ανάθεση της σύμβασης γίνεται με μειοδοτικό διαγωνισμό.

Από την άλλη οι Ανοθέτουσες Αρχές (εφεξής **ΑΑ**) οφείλουν να στοχεύουν στην έγκαιρη και λογικά καστολαγημένη υλοποίηση των δημοπρατούμενων δημοσίων έργων, υπηρεσιών ή προμηθειών, ώστε το παραγόμενο αποτέλεσμα να εκπληρώνει τους άρους και τους στόχους βάσει των οποίων δημοπρατήθηκε. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι οι ΑΑ οφείλουν να αποθαρρύνουν τις επιχειρήσεις που υπακαστολογούν εκούσια τις τιμές της προσφοράς τους σε τέτοιο βαθμό, ώστε να διακυβεύεται επιβίωση της επιχείρησης και η δυνατότητα όρτιας και απρόσκοπτης υλοποίησης της σύμβασης

Με βάση το ανωτέρω οι πρόσφατες οδηγίες της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις προβλέπουν ειδική αντιμετώπιση των προσφορών που μία ΑΑ εκτιμά ως ΥΧΠ, με την επισήμανση ότι καμία προσφορά δεν μπορεί να απορριφθεί εάν δεν εξεταστεί προηγουμένως η αιτιολόγησή της.

1.2 Εμπειρία από την εφαρμογή της μειοδοσίας και άλλων συστημάτων ανάθεσης

1.2.1 Γενικά ¹

Λόγω της σπουδαιότητας που έχει η επιλογή του κατάλληλου του συστήματος δημοπράτησης, έχει γίνει σημαντική επιστημονική έρευνα σχετικά με τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης. Αν και συνήθως η ανάθεση γίνεται με κριτήριο τη χαμηλότερη τιμή προσφοράς, είναι φανερό ότι ουτό εγκυμονεί κινδύνους καθώς μη ρεαλιστικές προσφορές οδηγούν σχεδόν πάντα σε αξιώσεις και καθυστερήσεις κοτό την εκτέλεση του έργου.

Παλιότερες έρευνες έδειξαν ότι στο Ηνωμένο Βασίλειο το 87% των ΚΤΕ επέλεγον οναδόχους με βάση τη χαμηλότερη οικονομική προσφορά. Παρατηρούν όμως επίσης ότι η ανάθεση που βοσίζεται στη χαμηλότερη οικονομική προσφορά εγκυμονεί κινδύνους όσον αφορά την κακή απόδοση του αναδόχου κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου, καθώς μη ρεαλιστικές προσφορές οδηγούν σχεδόν πάντα σε αξιώσεις και καθυστερήσεις.

Παράλληλα έχει καταγραφεί διεθνώς ότι οι προεπιλεγμένοι ανάδοχοι, αντί να απέχουν σε περίπτωση που πιστεύουν ότι το υπό δημοπράτηση έργο δεν θα είναι κερδοφόρα ή ότι το κόστος υποβολής προσφοράς είναι υψηλό ή ότι το χρονικό διάστημα για την προετοιμασία της προσφοράς είναι μικρό, συμμετέχουν συνήθως στον διαγωνισμό για να διατηρήσουν καλές σχέσεις με τον ΚΤΕ. Οι προσφορές αυτές δεν είναι ανταγωνιστικές και θα έπρεπε να εξαιρούνται. Ο εντοπισμός τέτοιου είδους προσφορών είναι σχεδόν αδύνατος, γι' αυτό και πολλές αναθέτουσες αρχές προσφεύγουν σε αποκλεισμό από το διαγωνισμό των πολύ υψηλών προσφορών.

Εκτός από τα παραδείγματα που θα αναπτυχθούν κατωτέρω η Κυβέρνηση του Χονγκ Κονγκ απορρίπτει όλες τις προσφορές οι οποίες είναι 25% υψηλότερες από τη χαμηλότερη προσφορά και καθιστά τις εταιρίες μη-επιλέξιμες για συμμετοχή στους επόμενους διαγωνισμούς. Ο Skitmore εφάρμοσε στατιστικές μεθόδους για τον εντοπισμό τέτοιων μη-ανταγωνιστικών προσφορών (υπερβολικά υψηλές προσφορές) και διατύπωσε την άποψη ότι όταν τέτοιες προσφορές συμπεριλαμβάνονται στο διαγωνισμό, προκύπτει καμπύλη κατανομής με θετική απόκλιση, ενώ όταν αυτές απομακρυνθούν, η κατανομή που προκύπτει είναι κανονική. Αντίθετα, σε πολλές χώρες εξαιρούνται οι υπερβολικά χαμηλές προσφορές.

Στην Ιταλία και την Ταϊβάν, σε μία προσπάθεια να αντιμετωπιστούν το πιθανά προβλήματα, αιτήματο και καθυστερήσεις που προκύπτουν από την επιλογή αναδόχου, ο οποίος έχει υποβάλει είτε τυχοίο είτε σκόπιμα υπερβολικά χαμηλή προσφορά, εφαρμόσθηκε η μέθοδος της μέσης προσφοράς. Συνήθως, με τη μέθοδο της μέσης προσφοράς επιλέγεται ο ανάδοχος του οποίου η προσφορά πλησιάζει περισσότερο τον αριθμητικό ή το στοθμικό μέσο όρο των προσφορών που δεν έχουν αποκλειστεί ως πολύ υψηλές ή χαμηλές. Στη μέθοδο υπάρχει αλληλεξάρτηση όλων των προσφορών στην επιλογή του επικροτέστερου υποψηφίου και κάθε αλλαγή στην τιμή οποιασδήποτε από τις προσφορές επηρεάζει το οποτέλεσμα του διαγωνισμού.

¹ Σέργιος Λαμπρόπουλος, *Μονογραφία για το Συνέδριο Δημοσίων Έργων του ΤΕΕ - 2005.*

Οι διάφορες μέθοδοι, που βασίζονται στη μέση προσφορά, οδηγούν σε λιγότερα προβλήματα καθυστερήσεων λόγω αιτημάτων κατά την διάρκεια κατασκευής, ενδέχεται όμως επίσης να οδηγήσουν σε λιγότερο συμφέρουσα οικονομικά επιλογή για τον ΚΤΕ, αφού χάνει το δυνητικά πλεονέκτημα του χαμηλού κόστους. Τέλος, η εν λόγω μέθοδος δεν αποτρέπει την αθέμιτη σύμπραξη υποψηφίων εάν δεν συνοδευτεί με διασφαλίσεις.

1.2.2 Η περίπτωση της Ελλάδας

Η Οδηγία 2004/18/ΕΚ που ισχύει σήμερα στη χώρα μας καθορίζει δύο εναλλακτικά κριτήρια ανάθεσης: χαμηλότερη τιμή ή πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά (σύνθετο κριτήριο που συμπεριλαμβάνει τιμή και άλλα υποκριτήρια).

Τα πρώτα κριτήριο φαίνεται αρχικά να διασφαλίζει την αντικειμενικότητα της επιλογής του Κυρίου του Έργου (ΚΤΕ). Στην περίπτωση όμως του δευτέρου, συνήθως κάποια υποκριτήρια αποτιμώνται υποκειμενικά με επακόλουθο κίνδυνο ενστάσεων, καθυστερήσεων και δημόσιας κριτικής. Στη χώρα μας εφαρμόστηκε ευρύτατα το πρώτα κριτήριο, ενώ το σύνθετο σπανίως (για μελέτη - κατασκευή).

Το κρίσιμο ερώτημα είναι αν η πρακτική αυτή ευνόησε την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού ή αντίθετα συνέτεινε ιστορικά στην επικράτηση άκρατου ανταγωνισμού με συνέπεια μεγάλη ζημία του Δημοσίου και καταστροφή επιχειρήσεων.

Η ελληνική αγορά Δημοσίων Έργων χαρακτηρίζεται διαχρονικά από:

- ασυνέπεια χρηματοδότησης από πλευράς Δημοσίου,
- ύπαρξη μεγάλου αριθμού εργοληπτών σε σχέση με το συνολικό όγκο εργασιών,
- έλλειψη στρατηγικής και οργάνωσης από το μεγαλύτερο τμήμα των εργοληπτικών επιχειρήσεων και καθημερινό αγώνα επιβίωσής τους,
- ανεπάρκεια των Κυρίων των Έργων,
- τροποποιήσεις συμβατικού αντικειμένου κ.λπ.

Πρόκειται για εκρηκτικό μείγμα στοιχείων (ψευδο)τέλειου ανταγωνισμού (που θεωρητικά οδηγεί σε προσφορά στο επίπεδο κόστους) με διοικητική και τεχνική αδυναμία καλής εκτέλεσης των συμβάσεων.

Συνήθως ο μειοδότης κατά τον υπολογισμό της προσφοράς του όχι μόνο έχει μηδενίσει το κέρδος του, αλλά ούτε καν έχει προβλέψει την πλήρη κάλυψη των γενικών εξόδων του (προσφορά κάτω του κόστους). Απλώς ελπίζει ότι θα μεταβληθεί το αντικείμενο της σύμβασης και ότι με τη «διαπραγμάτευση» που ακολουθεί θα επιτύχει βελτίωση των οικονομικών δεδομένων. Η ύπαρξη των συνθηκών αυτών μακροχρόνια οδηγεί σε μη υγιή κοτασκευαστικό κλάδο, ημιτελή έργα και μη απορρόφηση πόρων.

Όλα αυτά οφείλονται στη μη ανάληψη του «πολιτικού» κόστους εξυγίανσης της αγοράς από τις διαδοχικές κυβερνήσεις. Διαχρονικά, όποτε η κατάσταση έφθανε στο απροχώρητο, η εκάστοτε κυβέρνηση νομοθετούσε «καινοτόμα».

Τα τελευταία 40 έτη νομοθετήθηκαν στην σειρά:

- Το «εύλογο όριο», δηλαδή η τιμή προσφοράς ως μοναδικό κριτήριο ανάθεσης, όχι όμως η ελάχιστη (μειοδοσία), αλλά κάτι σαν τη στατιστικά μέση του συνόλου των προσφορών (εύλογη) που υπολογιζόταν αλγοριθμικά.
- Αμιγής μειοδοσία
- Μειοδοσία με «αξιαλόγηση», δηλαδή η απόρριψη κάθε προσφοράς που η επιτροπή διεξαγωγής του διαγωνισμού έκρινε ότι ήταν υπερβολικά χαμηλή αδικαιολόγητα, με βάση στοιχεία του διαγωνιζομένου και την κατευθυντήρια εγκύκλιο του υπουργείου αλλά και με περιθώρια υποκειμενικής κρίσης.
- Στατιστικός προσδιορισμός του αναδόχου με απόρριψη μικρού αριθμού προσφορών που προέκυπε από αριθμητικούς υπολογισμούς ότι ήταν υπερβολικά χαμηλές αδικαιολόγητα, δηλαδή με βάση αλγόριθμο που καθόριζε εγκύκλιος του υπουργείου («μαθηματικός τύπος»).
- Αμιγής μειοδοσία με τον Ν. 3663/2004 επέβαλε.

Για την τελευταία επαναφορά προβλήθηκε κυρίως το έωλο επιχείρημα περί προσθέτου οφέλους του Δημοσίου που θα προέρχεται από τη διαφορά της πλέον χαμηλής προσφοράς (μειοδοσία) σε σχέση με την πλέον αυξημένη που προέκυπε από την εφαρμογή του μαθηματικού τύπου.

Και αυτό παρά το ότι η διεθνής επιστημονική έρευνα τεκμηριώνει ότι η «απλή και άδολη» μειοδοσία τιμής συνήθως οδηγεί σε συμβατικά προβλήματα, χρονικές καθυστερήσεις, αυξημένη τελική δαπάνη για τον ΚΤΕ και μη απορρόφηση πόρων.

Η επαναφορά της αμιγούς μειοδοσίας είχε ως αποτέλεσμα να επανακάμψουν στον εργολαβικό στίβο ημιθανείς επιχειρήσεις και να «χτυπούν» τους διαγωνισμούς. Τα αποτελέσματα, μεταξύ άλλων, ήταν να πληρώνονται χρήματα που δεν οφείλονταν, πολλά σημαντικά δημόσια έργα να έχουν βαλτώσει, ενώ το χειρότερο όλων είναι ότι ο πόλεμος υπερβολικά χαμηλών τιμών που επικρατεί εξαναγκάζει και τις υγιείς επιχειρήσεις σε αντίστοιχες κακές πρακτικές και οριακές αμυντικές τακτικές προκειμένου να εξασφαλίσουν την επιβίωσή τους.

Κάθε φορά που επανέρχεται η μειοδοσία οδηγούμαστε σε αδιέξοδο, ειδικά όταν ο έλεγχος των εργοληπτικών επιχειρήσεων είναι πλημμελής. Για παράδειγμα ανατίθενται έργα με προσφορές κάτω του κόστους γεγονός που γεννά προβληματισμό για την ποιότητά τους.

Στη σημερινή συγκυρία, οι προσφερόμενες εκπτώσεις είναι μεγάλες και τα έργα δεν προχωρούν ικανοποιητικά. Είναι ανάγκη να εγκαταλειφθεί ο ισοπεδωτικός ανταγωνισμός φθηνών τιμών. Η νέα Οδηγία 2014/24/ΕΕ επιτάσσει και υποχρεώνει τους Κύριους του Έργου σε ειδικό έλεγχο για την αιτιολόγηση των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών.

1.3 Προβλέψεις Οδηγίας 2014/24 για τις ΔηΣυ

Άρθρο 69

Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές

1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά.
2. Οι εξηγήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορούν να αφορούν ιδίως:
 - α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών·
 - β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή των υπηρεσιών ή για την εκτέλεση του έργου·
 - γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα·
 - δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 18 παράγραφος 2 ²·
 - ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 71 ³·

² Άρθρο 18- Αρχές εφαρμοζόμενες στις προμήθειες 2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι, κατά την εκτέλεση των δημόσιων συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς τηρούν τις ισχύουσες υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, που έχουν θεσπισθεί με το ενωσιακό δίκαιο, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο παράρτημα Χ.

³ Άρθρο 71 - Υπεργολαβία 1. Η τήρηση των υποχρεώσεων του άρθρου 18 παράγραφος 2 από υπεργολάβους εξασφαλίζεται μέσω ενδεδειγμένης δράσης των αρμόδιων εθνικών αρχών που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους. 2. Στα έγγραφα της προμήθειας, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί ή μπορεί να υποχρεώνεται από ένα κράτος μέλος να ζητεί από τον προσφέροντα να αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει. 28.3.2014 ΕΙ Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 94/135 3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν κατόπιν αιτήσεως του υπεργολάβου και όταν το επιτρέπει η φύση της σύμβασης, ότι η αναθέτουσα αρχή μεταφέρει τις οφειλόμενες πληρωμές απευθείας στον υπεργολάβο για τις υπηρεσίες, τις προμήθειες ή τα έργα που παρείχε στον οικονομικό φορέα στον οποίο ανατέθηκε η δημόσια σύμβαση (κύριο εργολάβο). Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν κατάλληλους μηχανισμούς που επιτρέπουν στον κύριο εργολάβο να εγείρει αντιρρήσεις ως προς αδικαιολόγητες πληρωμές. Οι ρυθμίσεις που αφορούν αυτόν τον τρόπο πληρωμής ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. 4. Οι παράγραφοι 1 έως 3 δεν αίρουν την ευθύνη του κύριου εργολάβου. 5. Στις περιπτώσεις των συμβάσεων έργων και όσον αφορά τις υπηρεσίες που πρόκειται να παρασχεθούν σε εγκαταστάσεις υπό την άμεση εποπτεία της αναθέτουσας αρχής, μετά την ανάθεση της σύμβασης και το αργότερο κατά την έναρξη της εκτέλεσής της, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τον κύριο εργολάβο να της αναφέρει την επωνυμία, τα στοιχεία επικοινωνίας και τους νομικούς εκπροσώπους των υπεργολάβων του, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στα εν λόγω έργα και υπηρεσίες, εφόσον είναι γνωστά τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τον κύριο εργολάβο να της κοινοποιεί οποιαδήποτε αλλαγή των πληροφοριών αυτών, κατά τη διάρκεια της σύμβασης καθώς και τις υποχρεωτικές πληροφορίες σχετικά με τυχόν νέους υπεργολάβους τους οποίους ο κύριος εργολάβος χρησιμοποιεί εν συνεχεία στα εν λόγω έργα και υπηρεσίες. Παρά το πρώτο εδάφιο, τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν την υποχρέωση ενημέρωσης απευθείας στον κύριο εργολάβο. Όταν απαιτείται για τους σκοπούς της παραγράφου 6 στοιχείο β) του παρόντος άρθρου, οι απαιτούμενες πληροφορίες συνοδεύονται από τις υπεύθυνες δηλώσεις των υπεργολάβων, σύμφωνα με το άρθρο 59. Τα εκτελεστικά μέτρα βάσει της παραγράφου 8 του παρόντος άρθρου μπορούν να προβλέπουν ότι οι υπεργολάβοι οι οποίοι παρουσιάζονται μετά την ανάθεση της σύμβασης προσκομίζουν τα πιστοποιητικά και λοιπά δικαιολογητικά αντί της υπεύθυνης δήλωσης. Το πρώτο εδάφιο δεν ισχύει για τους προμηθευτές. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επεκτείνουν ή να υποχρεωθούν από τα κράτη μέλη να επεκτείνουν τις υποχρεώσεις του πρώτου εδαφίου, φερέ ειπείν: α) στις συμβάσεις αγαθών, στις συμβάσεις υπηρεσιών, πλην όσων αφορούν υπηρεσίες που πρόκειται να παρασχεθούν στις εγκαταστάσεις υπό την άμεση εποπτεία της αναθέτουσας

- στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα.
3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 2.
Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις του άρθρου 18 παράγραφος 2.
 4. Εάν η αναθέτουσα αρχή διαπιστώνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, η προσφορά μπορεί να απορριπτεί αποκλειστικά για αυτόν τον λόγο μόνο μετά από διαβούλευση με τον προσφέροντα και εφόσον αυτός δεν είναι σε θέση να αποδείξει, εντός επαρκούς προθεσμίας την οποία ορίζει η αναθέτουσα αρχή, ότι η εν λόγω ενίσχυση είναι σύμφωνη με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 της ΣΛΕΕ. Σε περίπτωση όπου η αναθέτουσα αρχή απορρίπτει προσφορά υπό τις συνθήκες αυτές, ενημερώνει σχετικώς την Επιτροπή.
 5. Εφόσον τους ζητηθεί, τα κράτη μέλη θέτουν στη διάθεση άλλων κρατών μελών, στο πλαίσιο διοικητικής συνεργασίας, κάθε πληροφορία που έχουν στη διάθεσή τους —όπως νόμους, κανονισμούς, συλλογικές συμβάσεις καθολικής ισχύος ή εθνικά τεχνικά πρότυπα— σχετικά με τα δικαιολογητικά και τα έγγραφα που προσκομίζονται σε σχέση με τις λεπτομέρειες που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

1.4 Κρίσιμα σημεία

α) Με ποια μέθοδο μία ΑΑ αποφασίζει το εάν ή όχι μία προσφορά είναι ΥΧΠ :

Είναι προφανές ότι εάν μία ΑΑ αφεθεί να αποφασίσει χωρίς δεσμευτική, αντικειμενική και οριζόντια εφαρμοζόμενη μεθοδολογία σχετικά με το εάν μία προσφορά είναι ΥΧΠ φαινόμενα συναλλαγής θα μονοπωλήσουν τις δημοπρασίες.

αρχής ή στους προμηθευτές που συμμετέχουν σε συμβάσεις έργων ή υπηρεσιών· β) στους υπεργολάβους των υπεργολάβων του κύριου εργολάβου και ούτω καθ' εξής στην αλυσίδα υπεργολαβίας. 6. Προκειμένου να μην αθετούνται οι υποχρεώσεις του άρθρου 18 παράγραφος 2, μπορούν να λαμβάνονται ενδεδειγμένα μέτρα, όπως: α) Όταν το εθνικό δίκαιο κράτους μέλους προβλέπει μηχανισμό από κοινού ευθύνης μεταξύ υπεργολάβων και του κύριου εργολάβου, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος μεριμνά ώστε να εφαρμόζονται οι συναφείς κανόνες σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 18 παράγραφος 2. β) Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν, σύμφωνα με τα άρθρα 59, 60 και 61, να επαληθεύσουν ή να υποχρεωθούν από το κράτος μέλος να επαληθεύσουν αν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού υπεργολάβων, σύμφωνα με το άρθρο 57. Εν προκειμένω, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει έναν υπεργολάβο, όταν από την επαλήθευση προκύπτει ότι συντρέχουν υποχρεωτικοί λόγοι αποκλεισμού του. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτήσει ή να υποχρεωθεί από το κράτος μέλος να απαιτήσει από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει έναν υπεργολάβο, όταν από την επαλήθευση προκύπτει ότι συντρέχουν μη υποχρεωτικοί λόγοι αποκλεισμού του. 7. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν αυστηρότερους κανόνες περί ευθύνης ή περαιτέρω ρυθμίσεις στο εθνικό δίκαιο σχετικά με τις απευθείας πληρωμές στους υπεργολάβους, χωρίς αυτοί να υποχρεούνται να το ζητούν. 8. Τα κράτη μέλη τα οποία έχουν επιλέξει να προβλέπουν μέτρα σύμφωνα με τις παραγράφους 3, 5 ή 6 καθορίζουν, με νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις και τηρώντας το δίκαιο της Ένωσης, τους εκτελεστικούς όρους για τα εν λόγω μέτρα. Με τον τρόπο αυτό, τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίζουν τη δυνατότητα εφαρμογής, παραδείγματος χάριν, όσον αφορά ορισμένα είδη συμβάσεων, ορισμένες κατηγορίες αναθετουσών αρχών ή οικονομικών φορέων ή ορισμένα ποσά.

Δεν πρέπει να παραλείπεται ότι θα πρέπει να προσδιορίζεται και ο ελάχιστος αριθμός προσφορών κάτω από τον οποίο δεν θα μπορεί να εφαρμόζεται η μεθοδολογία για τον χαρακτηρισμό των προσφορών ως ΥΧΠ.

β) Με ποιο μεθοδολογία μία ΑΑ αποδέχεται ή όχι την αιτιολόγηση μίας ΥΧΠ ;

Είναι προφανές ότι εάν μία ΑΑ αφηθεί να αποφασίσει χωρίς δεσμευτική, αντικειμενική και οριζόντια εφαρμοζόμενη μεθοδολογία για την αξιολόγηση της αιτιολόγησης και πάλι θα υπάρχουν έντονα φαινόμενα συναλλαγής και εκβιασμών στις δημοπρασίες.

γ) Υπάρχουν χρηματικό όρια της σύμβασης κάτω από τα οποία μπορεί αυτόματα μία προσφορά που χαρακτηρίζεται ως ΥΧΠ, να αποκλείεται αυτόματα από την ανάθεση μίας δημόσιας σύμβασης;

δ) Με ποιόν τρόπο διασφαλίζεται η διαδικασία της δημοπράτησης από τους εικονικά μετέχοντες σε αυτήν για να αλλοιωθεί το αποτέλεσμα του διαγωνισμού ? Υπάρχουν επιπτώσεις / ποινές σε άσους συμμετέχουν και δεν υποβάλλουν αιτιολόγηση ενώ καλούνται ή υποβάλλουν μία άνευ περιεχομένου αιτιολόγηση ;

2. Ανάλυση μοντέλων αντικειμενικού προσδιορισμού των ΥΧΠ Ευρωπαϊκών Χωρών

A. Ιρλανδία

2.A.1 Περιγραφή πλαισίου

Προτεινόμενη διαδικασία διαπίστωσης ΥΧΠ με βάση την Οδηγία Δημοσίων Προμηθειών PGN 03/13 της Ιρλανδίας για το χειρισμό των ΥΧΠ, όπως τροποποιήθηκε στις 27/02/2015.

(http://www.dfrpi.gov.uk/pgn_03-13_abnormally_low_tenders_feb_2014)

2.A.1.1. Εισαγωγή

- 1.1 Η τρέχουσα οικονομική κρίση έχει δημιουργήσει ένα δύσκολο συναλλακτικό περιβάλλον για τις επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε διαγωνισμούς του δημοσίου, λόγω του περιορισμού των ευκαιριών συμμετοχής σε δημόσιους διαγωνισμούς και ανάληψης κάποιας δημόσιας σύμβασης.
- 1.2 Είναι γνωστό ότι οι επιχειρήσεις που επιδιώκουν την ανάληψη μιας σύμβασης επιλέγουν σε ορισμένες περιπτώσεις, για εμπορικούς λόγους, την υποβολή υπο-κοστολογημένης προσφοράς. Ωστόσο οι «Υποδειγματικές Αναθέτουσες Αρχές» οφείλουν να αποθαρρύνουν τις επιχειρήσεις που μειώνουν τις τιμές της προσφοράς τους σε τέτοιο βαθμό, ώστε να διακυβεύεται η δυνατότητα υλοποίησης της σύμβασης. **Για την περίπτωση των ΥΧΠ, οι ΑΑ θα πρέπει να υιοθετήσουν τις αναφερόμενες στην παρούσα Οδηγία προσεγγίσεις.**

2.A.1.2. Πεδίο εφαρμογής

- 2.1 Η παρούσα Οδηγία εφαρμόζεται για όλες τις **δημόσιες συμβάσεις έργων**, των οποίων η εκτιμώμενη συμβατική αξία **είναι £30,000 (40.425€) ή μεγαλύτερη.**
- 2.2 Ο αλγόριθμος που περιγράφεται στην παρούσα Οδηγία πρέπει να εφαρμόζεται από τις ΑΑ στις εν λόγω περιπτώσεις δημοσίων συμβάσεων έργων, προκειμένου αυτές **να διαπιστώσουν** αν μία προσφορά είναι υπερβολικά χαμηλή. Η εφαρμογή αυτού του αλγορίθμου **δεν μπορεί να αποτελέσει από μόνη της τη βάση για την απόρριψη μιας προσφοράς.**
- 2.3 Εάν έχουν υποβληθεί λιγότερες από τέσσερις προσφορές, η ΑΑ θα πρέπει να εξετάσει αν μπορεί να εφαρμοστεί ο αλγόριθμος διαπίστωσης τυχόν ΥΧΠ που περιγράφεται στην παρούσα Οδηγία. Ακόμη και στην περίπτωση που υποβάλλονται λιγότερες από τέσσερις προσφορές, η ΑΑ οφείλει να εξετάσει αν κάποιες από αυτές είναι ΥΧ, εφαρμόζοντας την προσηκούμενη επαγγελματική γνώση και κρίση.
- 2.4 The tender prices to be used for the assessment of tenders must also be used for the process to identify potential ALTs contained within this guidance. **It should be noted that for NEC3 contracts the tender price should include amounts for the Model Compensation Event.**
- 2.5 Αρμόδια για την ανασκόνηση και την ενημέρωση της παρούσας οδηγίας είναι Κεντρική Αρχή ΔηΣυ. Συμβουλευτείτε την σχετική ιστοσελίδα προκειμένου να βεβαιωθείτε ότι έχετε την τελευταία έκδοση).

- 2.6 Η εφαρμογή της παρούσας διαδικασίας διαπίστωσης τυχόν ΥΧΠ, ουδόλως απομειώνει την ανάγκη διενέργειας του συνηθούς ελέγχου των προσφορών, (εξονυχιστικός έλεγχος τιμών, μερικής δαπάνης, ομαλότητας, κλπ) και κατάρτιση αναλυτικού πρακτικού αξιολόγησης προσφορών, πριν από την κατακύρωση της σύμβασης.

2.A.1.3. Διαπίστωση τυχόν ΥΧΠ

- 3.1 Η διαπίστωση μιας ΥΧΠ μπορεί να γίνει εφαρμόζοντας την προσήκουσα επαγγελματική γνώση και κρίση, ως προς τις κατασκευαστικές μεθόδους και το κόστος των εργασιών για την συγκεκριμένη περίπτωση έργου. Για την υποστήριξη των ΑΑ στη διαπίστωση μιας τυχόν ΥΧΠ, είναι δυνατή η εφαρμογή της διαδικασίας που περιγράφεται στο Παράρτημα Α της παρούσας Οδηγίας .

Με αυτήν την μέθοδο είναι δυνατή η αναγνώριση προσφορών, των οποίων οι τιμές είναι σημαντικά χαμηλότερες από τις τρέχουσες τιμές της αγοράς, και ως εκ τούτου ενδέχεται να είναι ΥΧΠ.

- 3.2 Κατά τη μέθοδο αυτή οι τυχόν ΥΧΠ διαπιστώνονται με βάση την **«διορθωμένη μέση προσφορά»**, ο η οποία υπολογίζεται ως ο μέσος όρος όλων των προσφορών που υποβλήθηκαν αγνοώντας την υψηλότερη προσφορά.
- 3.3 Είναι δυνατόν να εμφανιστούν περιπτώσεις κατά τις οποίες με την εφαρμογή της **διορθωμένης μέσης προσφοράς** δεν είναι δυνατός ο έλεγχος προσφορών με πολύ μικρή διαφορά. Για το λόγο αυτό οι ΑΑ θα πρέπει να χρησιμοποιούν και ένα περιθώριο ασφαλείας (το **περιθώριο ανοχής**) που υπολογίζεται με βάση τη **χαμηλότερη αποδεκτή προσφορά**.
- 3.4 Με το τεύχος της Προκήρυξης θα πρέπει να γνωστοποιείται στους διαγωνιζόμενους ότι, σε περίπτωση διαπίστωσης ΥΧΠ με την εν λόγω μέθοδο, η προσφορά αυτή θα απορρίπτεται αν, ο προσφέρων, όταν του ζητηθεί, δεν εξηγήσει, κατά τρόπο που να ικανοποιεί τον **Υπεύθυνο Έργου (Project Manager)**., την ή τις τιμές της προσφοράς που φαίνονται υπερβολικά χαμηλές (βλ **Παράρτημα Α**).
- 3.5 Όταν μία προσφορά είναι χαμηλότερη από τη **διορθωμένη μέση προσφορά**, κατά 15% ή και περισσότερο, και ταυτόχρονα βρίσκεται εκτός του **περιθωρίου ανοχής**, η προσφορά αυτή θα να θεωρείται ως εν δυνάμει ΥΧΠ και ο προσφέρων θα πρέπει να ενημερώνεται και να καλείται για αιτιολόγηση κατά τα αναφερόμενα στο **Παράρτημα Β**.

2.A.1.4. Χειρισμός τυχόν ΥΧΠ σε συμβάσεις άνω του κοινοτικού ορίου

- 4.1 Οι δημόσιες συμβάσεις έργων των οποίων η αξία υπερβαίνει τα όρια των κοινοτικών οδηγιών, πρέπει να αντιμετωπίζονται σύμφωνα με τον τρέχοντα Κανονισμό Σύναψης ΔΣ.. **Τα άρθρο 69⁴** της ευρωπαϊκής Οδηγίας 2014/24 (κλασική οδηγία) απαιτεί από τις ΑΑ να διασφαλίζουν ότι οι προσφέροντες θα παρέχουν εξηγήσεις για τις τιμές που φαίνεται ότι είναι ΥΧ.
- 4.2 Οι εξηγήσεις που απαιτούνται κατά το άρθρο 69 της ευρωπαϊκής Οδηγίας 2014/24, στην περίπτωση που κάποια τιμή θεωρείται ΥΧ, μπορούν να αφορούν ιδίως:
- τα οικονομικά χαρακτηριστικά και το κόστος της μεθόδου κατασκευής,
 - εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες τις οποίες επικαλείται ο προσφέρων για εκτέλεση του έργου,

⁴ / Ανάλογες προβλέψεις γίνονται και στο άρθρο 84 της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2014/25, για τις ΔΣ των ΟΚΩ

- την πρωτοτυπία των τεχνικών λύσεων ή των μεθόδων που προτείνονται από τον προσφέροντα,
- τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη νομοθεσία για το περιβάλλον, για τις κοινωνική ασφάλιση και για τα εργασιακά.
- συμφωνίες με υπεργολάβους, και
- ενδεχόμενη χορήγηση κρατική ενίσχυσης στον προσφέροντα.

Η προσφορά μπορεί να απορριφθεί μόνο όταν τα στοιχεία αιτιολόγησης που θα υποβληθούν δεν δικαιολογούν ικανοποιητικά τις χαμηλές τιμές.

2.A.1.5. Χειρισμός τυχόν ΥΧΠ σε συμβάσεις κάτω του κοινοτικού ορίου

- 5.1 Οι προσφορές που διαπιστώνεται ότι είναι ΥΧ, πρέπει να υπόκεινται σε περαιτέρω εξονυχιστικό έλεγχο, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι ο προσφέρων είναι σε θέση να εκτελέσει τις απαιτούμενες εργασίες στην τιμή που προσφέρει.
- 5.2 Στην περίπτωση αυτή ο **Υπεύθυνος Έργου (Project Manager)** οφείλει να διαπιστώσει κάθε στοιχείο της προσφοράς που φαίνεται υπο-κοστολογημένο και να αναζητήσει επεξηγήσεις/αιτιολογήσεις για το κατά πόσο ο προσφέρων θα είναι σε θέση να ολοκληρώσει το έργο με την τιμή που προσφέρει. Αν περισσότερες τιμές φαίνεται ότι είναι ΥΧ, ο Υπεύθυνος Έργου μπορεί να ζητήσει εξηγήσεις για τα ακόλουθα:
- τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής / λεπτομερή ανάλυση του κόστους,
 - τις τεχνικές λύσεις ή για εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες τις οποίες επικαλείται ο προσφέρων,
 - τη συμμόρφωση με τις συμβατικές και νομοθετικές υποχρεώσεις.
- 5.3 Τα στοιχεία που ζητούνται ως αιτιολόγηση θα πρέπει να είναι ανάλογα με την αξία του έργου και με το βαθμό απόκλισης από τις συνήθεις τιμές της αγοράς.
- 5.4 Αν με τα στοιχεία που θα υποβάλει ο προσφέρων, ο Υπεύθυνος Έργου δεν λάβει επαρκείς εξηγήσεις για το αν ο προσφέρων είναι σε θέση να ολοκληρώσει το απαιτούμενο έργο με την τιμή που προσφέρει, η προσφορά θα πρέπει να απορριφθεί εκτός εάν ο προσφέρων μπορεί να αποδείξει κατά τρόπο προφανή, ότι διαθέτει επαρκή ταμειακά αποθέματα και οικονομικούς πόρους ικανούς να απορροφήσουν κάθε ενδεχόμενη ζημία.
- 5.5 Ο Υπεύθυνος Έργου θα πρέπει να συντάξει σχετική αναφορά για τους λόγους απόρριψης ή μη της προσφοράς.

2.A.1.6. Αποδοχή τυχόν ΥΧΠ (για συμβάσεις άνω ή κάτω του κοινοτικού ορίου)

- 6.1 Πριν από την ανάθεση μιας σύμβασης σε διαγωνιζόμενο του οποίου η προσφορά έχει ταυτοποιηθεί ως τυχόν ΥΧΠ και προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η προσφορά αυτή έχει ελεγχθεί ενδελεχώς, θα πρέπει να γίνουν τα ακόλουθα:
- Ο Υπεύθυνος Έργου πρέπει να ενημερώσει τον Προϊστάμενο της ΑΑ καθώς και την Κεντρική Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, για την πρόθεσή του να αναθέσει τη σύμβαση σε μία ΥΧΠ.
 - Ο προσφέρων πρέπει να επιβεβαιώσει την προσφορά του προς την Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, εγγράφως και κατά τρόπο δεσμευτικό για διοίκηση της επιχείρησης (βλ υπόδειγμα στο **Παράρτημα C**). Η Κεντρική Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, όταν ενημερωθεί, υποστηρίζει συμβουλευτικά την ΑΑ για τις δέουσες ενέργειες.

- Η Δ/νουσα Υπηρεσία θα πρέπει να εξασφαλίσει τα αναγκαία πρόσθετα μέσα και πόρους, που απαιτούνται ενδεχόμενα για τη διαχείριση της εν λόγω σύμβασης (π.χ. ενίσχυση της επίβλεψης).

6.2 Μετά την ανάθεση μιας σύμβασης ο Υπεύθυνος Έργου πρέπει:

- να υποβάλει στην Προϊσταμένη Αρχή τακτικές αναφορές για την πρόοδο του έργου, και
- να μεριμνά για την καταγραφή των κινδύνων που δημιουργούνται για το έργο λόγω της ΥΧΠ, στο τηρούμενο **Βιβλίο Κινδύνων του Έργου** ΑΑ

2.A.1.7. Ορισμοί

- 7.1 Η **διορθωμένη μέση προσφορά**, είναι ο μέσος αριθμός όρος των προσφορών που υποβλήθηκαν, **χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η υψηλότερη προσφορά**.
- 7.2 Η **χαμηλότερη αποδεκτή προσφορά**, είναι η χαμηλότερη προσφορά που είναι ίση ή αμέσως μεγαλύτερη από το 85% της **διορθωμένης μέσης προσφοράς**.
- 7.3 Το **περιθώριο ανοχής**, υπολογίζεται ως ποσοστό **(1%)** της **χαμηλότερης αποδεκτής προσφοράς**, με ελάχιστη τιμή τις £1,000 και μέγιστη τις £100,000.

2.A.1.8. Συμπληρωματικές οδηγίες

- 8.1 Σε επόμενη ενότητα περιλαμβάνονται επεξεργασμένα παραδείγματα, για την κατανόηση της διαδικασίας που περιγράφεται στην παρούσα Οδηγία.
- 8.2 Στο συνημμένο **Παράρτημα Δ** απεικονίζεται ένα λογικό διάγραμμα που βοηθάει στην εφαρμογή της διαδικασίας που περιγράφεται στην παρούσα Οδηγία.
- 8.3 Για την υποστήριξη της διαπίστωσης / αναγνώρισης / ταυτοποίησης των ΥΧΠ, στην ιστοσελίδα της Κεντρικής Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων την σχετική με την παρούσα Οδηγία, παρέχεται ένα έτοιμο υπολογιστικό φύλλο (έκδοση 3^η). Η ΚΑΔηΣυ έχει καταβάλει κάθε προσπάθεια για να εξασφαλίσει την ενημερότητα και αξιοπιστία του εν λόγω εργαλείου, αλλά δεν ευθύνεται για τυχόν εσφαλμένη χρήση του. Η ΚΑΔηΣυ συνιστά να γίνεται ανεξάρτητη διασταύρωση των αποτελεσμάτων.
- 8.4 Η διαδικασία που απεικονίζεται στο διάγραμμα ροής του **Παραρτήματος Δ**, πρέπει να εφαρμόζεται **μόνο μία φορά σε κάθε διαγωνισμό**, και να μην επαναλαμβάνεται μετά την αποκλεισμό μιας ΥΧΠ.

2.Α.1.9 - Παραρτήματα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: ΤΥΠΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΑ ΤΕΥΧΗ ΔΗΜΟΠΡΑΤΗΣΗΣ

Ασυνήθιστα (Υπερβολικά) χαμηλές προσφορές

Οποιαδήποτε τιμή προσφοράς:

- είναι περισσότερο από 15% χαμηλότερη από τη προσαρμοσμένη μέση τιμή και
- υπερβαίνει το περιθώριο της εγγύτητας, δηλαδή, είναι κάτι περισσότερο από 1% χαμηλότερη από την χαμηλότερη αποδεκτή τιμή

θα πρέπει να θεωρείται δυνητικά ασυνήθιστα χαμηλή, και θα πρέπει να εξαιρεθεί από τον διαγωνισμό, εκτός εάν ο προσφέρων εξηγήσει ικανοποιητικά τα ζητήματα από τα οποία πηγάζει η αιτία χαρακτηρισμού της προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής.

Η προσαρμοσμένη μέση τιμή είναι ο μέσος όρος όλων των τιμών των προσφορών με εξαίρεση την υψηλότερη τιμή προσφοράς.

Το περιθώριο εγγύτητας έχει ως ελάχιστη τιμή τις € 1.000 και μέγιστη τιμή τις € 100.000.

Η χαμηλότερη αποδεκτή προσφορά είναι η χαμηλότερη προσφορά, η οποία είναι μεγαλύτερη ή ίση με το 85% της προσαρμοσμένης μέσης τιμής.

Όταν στον διαγωνισμό κατατίθενται λιγότερες από 4 προσφορές η Α.Α. διατηρεί το δικαίωμα να μην εφαρμόσει την προαναφερόμενη διαδικασία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: Πρότυπο επιστολής πρόσκλησης υποβολής αιτιολόγησης της προσφοράς.

Αγαπητέ [Όνομα],

Η οικονομική προσφορά σας που έχει υποβληθεί την [ημερομηνία] για το [ονομασία του έργου] ύψους [€] είναι ασυνήθιστα χαμηλή.

Η προσαρμοσμένη μέση τιμή για τον διαγωνισμό αυτό υπολογίζεται στις € [αξία].

Όπως αναφέρεται στην Προκήρυξη Διαγωνισμού (Παράρτημα Α) οποιαδήποτε προσφορά :

- είναι περισσότερο από 15% χαμηλότερη από τη προσαρμοσμένη μέση τιμή και
- υπερβαίνει το περιθώριο της εγγύτητας, δηλαδή, είναι κάτι περισσότερο από 1% χαμηλότερη από την χαμηλότερη αποδεκτή τιμή

θα πρέπει να θεωρείται δυνητικά ασυνήθιστα χαμηλή και μπορεί να εξαιρεθεί από αυτόν τον ανταγωνισμό, εάν δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία για να δικαιολογηθεί η τιμή που προσφέρεται.

Ως εκ τούτου, είστε υπαχρεωμένοι να παρέχετε τα ακόλουθα στοιχεία για να αποδείξετε την ικανότητά σας να ολοκληρωθούν όλες οι εργασίες του έργου, στην τιμή της προσφοράς σας ...

[Εισάγετε αίτημα για πληροφορίες σχετικά με συγκεκριμένα ζητήματα της προσφοράς από τα οποία εμφανίζεται ως χαμηλή] ή [αν ολόκληρη η προσφορά φαίνεται χαμηλή ζητήστε λεπτομέρειες όσον αφορά:

- των οικονομικών χαρακτηριστικών της μεθόδου κατασκευής / , κατανομών κόστους
- διαθέσιμων τεχνικών λύσεων
- τήρησης και συμμόρφωσης συμβατικών και λοιπών νομοθετικών απαιτήσεων]

Με τιμή κ.λ.π.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ C: ΔΗΛΩΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ

Δήλωση του υποψηφίου

Ο (ως CEO / Διευθύνων Σύμβουλος / Ιδιοκτήτης της επιχείρησης) έχοντας μελετήσει την προσφορά της επιχείρησής μου που υποβλήθηκε από την εταιρεία μου [εταιρεία], κατά τον διαγωνισμό [τίτλος έργου] που διεξήχθη την [ημερομηνία].

Δηλώνω ότι η προσφορά που έχει υποβληθεί [ποσό] περιλαμβάνει όλες τις εργασίες και τις συναφείς υπηρεσίες που σχετίζονται με αυτόν τον διαγωνισμό, όπως αναφέρεται λεπτομερώς στο πακέτο προσφοράς.

Έχω επίσης υπόψη τις διατάξεις της σύμβασης όσον αφορά τις εκκαθαρισμένες αποζημιώσεις και τις έχω περιλάβει στην προσφορά μου.

Καταλαβαίνω ότι η οικονομική προσφορά μου θα πρέπει να αντιμετωπιστεί ως σύμβαση «υψηλού κινδύνου», και να καταγραφεί και να παρακολουθείται στο ανάλογο Μητρώο Κινδύνων.

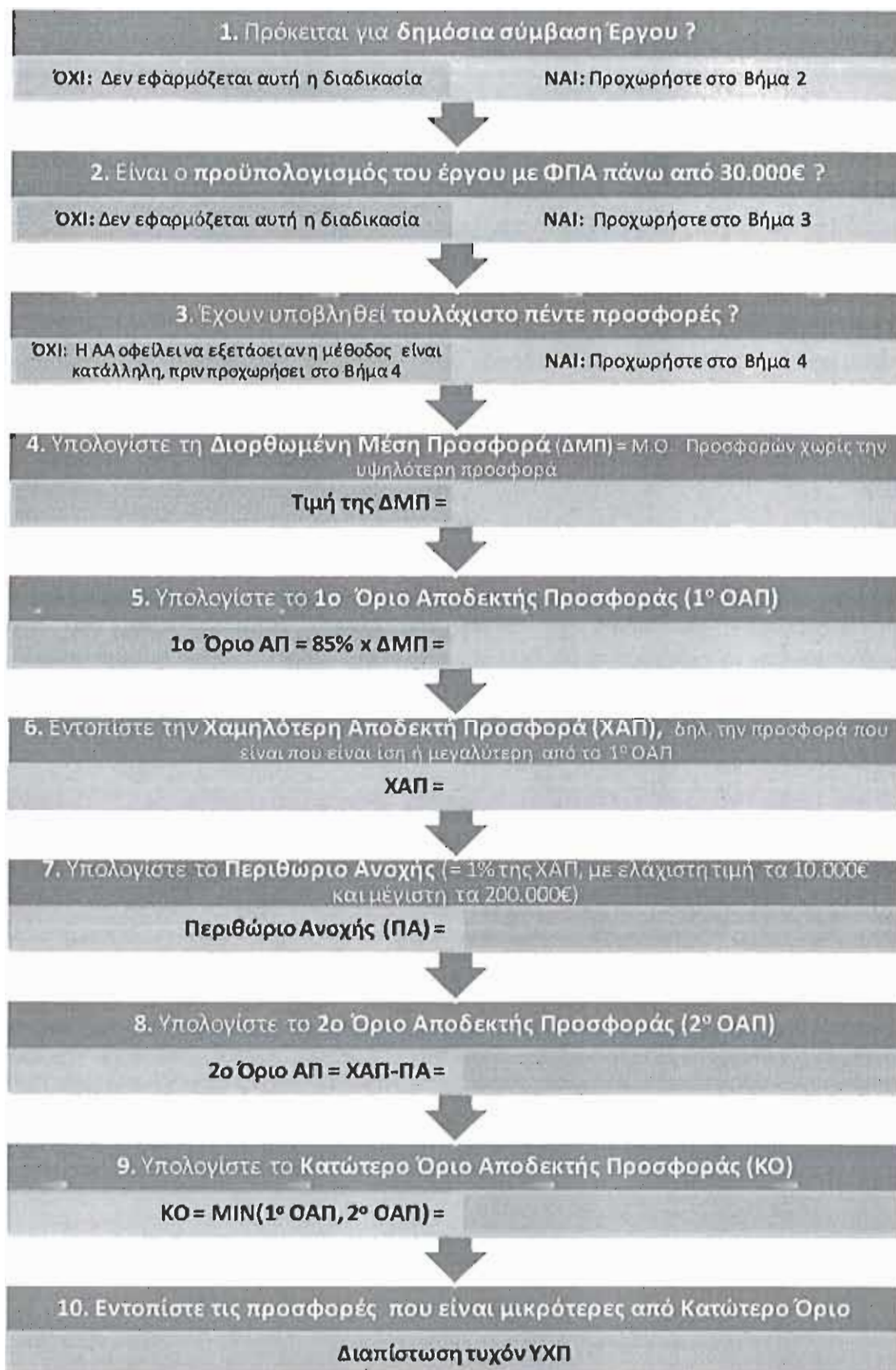
Καταλαβαίνω ότι οι ρυθμίσεις σχετικά με τον ορισμό και πληρωμή των υπερβολάβων θα υπόκεινται στον έλεγχο της Α.Α.

Έχω διαβάσει τον Οδηγό για τις Δημόσιες Συμβάσεις σχετικά με τις Διαδικασίες και Κανόνες Σύναψης Συμβάσεων και ειδικά το τμήμα που αφορά στην έκπτωση του αναδόχου. Αντιλαμβάνομαι ότι το ενδεχόμενο μη εκπλήρωσης των συμβατικών μου υποχρεώσεων μπορεί να θεωρηθεί ως αιτία έκπτωσης της επιχείρησής μου, γεγονός που θα μπορούσε να οδηγήσει σε αποκλεισμό της εταιρείας μου από την υποβολή προσφορών στον τομέα των δημοσίων έργων στο μέλλον.

Υπογραφή ,

[CEO / Διευθύνων Σύμβουλος / Ιδιοκτήτης]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ - ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΡΟΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΤΥΧΩΝ ΥΧΠ

2.A.2 Παραδείγματα

ΕΡΓΟ Α - ΙΡΛΑΝΔΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ

α/α Προσφοράς	Προϋπολογισμός Μελέτης		Κατώτερο Όριο ΑΠ		αν και οι δύο προηγούμενες στήλες είναι "ΝΑΙ" πρόκειται για ΥΧΠ Απαίτηση Αιτιολόγησης
	4.967.479,67		2.345.125,63		
	Συνολική Τιμή Προσφοράς χωρίς ΦΠΑ (€)	Προσφε- ρόμενη Έκπτωση %	Είναι η Προσφορά μικρότερη από το 1ο ΟΑΠ ? 1ο ΟΑΠ (€) 2.345.125,63	Είναι η Προσφορά μικρότερη από το 2ο ΟΑΠ ? 2ο ΟΑΠ (€) 2.409.724,39	
01	2.308.884,55	53,52	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
02	2.434.065,04	51,00	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
03	2.434.065,04	51,00	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
04	2.473.308,13	50,21	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
05	2.619.352,03	47,27	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
06	2.649.653,66	46,66	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
07	2.737.081,30	44,90	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
08	2.798.678,05	43,66	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
09	2.821.528,46	43,20	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
10	2.842.888,62	42,77	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
11	2.886.105,69	41,90	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
12	2.921.871,54	41,18	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
13	2.925.845,53	41,10	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
14	3.202.037,40	35,54	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
15	3.329.204,88	32,98	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
16	4.060.914,63	18,25	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ

B.4 Διορθωμένη Μέση Προσφορά: ΔΜΠ = 2.758.971,33
... ο Μ.Ο. των προσφορών χωρίς την υψηλότερη 4.060.914,63

B.5 1ο Όριο Αποδεκτής Προσφοράς: 1ο ΟΑΠ = 2.345.125,63
... το 85% της ΔΜΠ 85%

B.6 Η Χαμηλότερη Κανονική Προσφορά: ΧΚΠ = 2.434.065,04
... η χαμηλότερη προσφορά που είναι ίση ή μεγαλύτερη από 1ο ΟΑΠ

B.7 Περιθώριο Ανοχής: ΠΑ = 24.340,65
... το 1% της ΧΚΠ, με 10.000 ? ΧΚΠ ? 200.000
1% (min) 10.000 (max) 200.000

B.8 2ο Όριο Αποδεκτής Προσφοράς: 2ο ΟΑΠ = 2.409.724,39
... ΧΚΠ - ΠΑ

B.9 Κατώτερο Όριο Αποδεκτής Προσφοράς: ΚΟ = 2.345.125,63
... min (1ο ΟΑΠ, 2ο ΟΑΠ)

ΕΡΓΟ Β - ΙΡΛΑΝΔΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ

α/α Προσφοράς	Προϋπολογισμός Μελέτης		Κατώτερο Όριο ΑΠ		αν και οι δύο προηγούμενες στήλες είναι "ΝΑΙ" πρόκειται για ΥΧΠ Απαίτηση Αιτιολόγησης
	3.357.723,58		1.472.512,89		
	Συνολική Τιμή Προσφοράς χωρίς ΦΠΑ (€)	Προσφερόμενη Έκπτωση %	Είναι η Προσφορά μικρότερη από το 1ο ΟΑΠ ? 1ο ΟΑΠ (€) 1.472.512,89	Είναι η Προσφορά μικρότερη από το 2ο ΟΑΠ ? 2ο ΟΑΠ (€) 1.499.190,00	
01	1.444.828,46	56,97	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
02	1.456.244,72	56,63	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
03	1.514.333,33	54,90	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
04	1.519.705,69	54,74	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
05	1.546.231,71	53,95	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
06	1.578.801,63	52,98	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
07	1.611.707,32	52,00	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
08	1.659.386,99	50,58	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
09	1.720.161,79	48,77	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
10	1.770.863,41	47,26	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
11	1.804.440,65	46,26	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
12	1.813.842,28	45,98	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
13	1.846.747,97	45,00	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
14	1.882.339,84	43,94	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
15	1.915.581,30	42,95	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
16	2.081.788,62	38,00	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
17	2.283.252,03	32,00	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
18	2.743.931,71	18,28	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					
32					
33					

B.4 Διορθωμένη Μέση Προσφορά: ΔΜΠ = **1.732.368,10**

... ο Μ.Ο. των προσφορών χωρίς την υψηλότερη **2.743.931,71**

B.5 1ο Όριο Αποδεκτής Προσφοράς: 1ο ΟΑΠ = **1.472.512,89**

... το 85% της ΔΜΠ **85%**

B.6 Η Χαμηλότερη Κανονική Προσφορά: ΧΚΠ = **1.514.333,33**

... η χαμηλότερη προσφορά που είναι ίση ή μεγαλύτερη από 1ο ΟΑΠ

B.7 Περιθώριο Ανοχής: **1%** (min) **10.000** ΠΑ = **15.143,33**

... το 1% της ΧΚΠ, με 10.000 ? ΧΚΠ ? 200.000 (max) **200.000**

B.8 2ο Όριο Αποδεκτής Προσφοράς: 2ο ΟΑΠ = **1.499.190,00**

... ΧΚΠ - ΠΑ

B.9 Κατώτερο Όριο Αποδεκτής Προσφοράς: ΚΟ = **1.472.512,89**

... min (1ο ΟΑΠ, 2ο ΟΑΠ)

ΕΡΓΟ Γ - ΙΡΛΑΝΔΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ

Προϋπολογισμός Μελέτης			Κατώτερο Όριο ΑΠ		
6.341.463,41			0,00		
α/α Προσφοράς	Συνολική Τιμή Προσφοράς χωρίς ΦΠΑ (€)	Προσφε- ρόμενη Έκπτωση %	Είναι η Προσφορά μικρότερη από το 1ο ΟΑΠ ?	Είναι η Προσφορά μικρότερη από το 2ο ΟΑΠ ?	αν και οι δύο προηγούμενες στήλες είναι "ΝΑΙ" πρόκειται για ΥΧΠ Απαίτηση Αιτιολόγησης
			1ο ΟΑΠ (€) 3.703.043,66	2ο ΟΑΠ (€) 0,00	
01	3.858.780,49	39,15	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
02	3.972.292,68	37,36	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
03	4.004.634,15	36,85	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
04	4.072.487,80	35,78	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
05	4.208.195,12	33,64	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
06	4.312.195,12	32,00	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
07	4.605.170,73	27,38	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
08	4.748.487,80	25,12	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
09	4.850.585,37	23,51	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
10	4.932.390,24	22,22	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
11	4.946.341,46	22,00	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
12					
13					
14					
15					
16					

B.4 Διορθωμένη Μέση Προσφορά: ΔΜΠ = **4.356.521,95**

... ο Μ.Ο. των προσφορών χωρίς την υψηλότερη **4.946.341,46**

B.5 1ο Όριο Αποδεκτής Προσφοράς: 1ο ΟΑΠ = **3.703.043,66**

... το 85% της ΔΜΠ **85%**

B.6 Η Χαμηλότερη Κανονική Προσφορά: ΧΚΠ = **No ALT**

... η χαμηλότερη προσφορά που είναι ίση ή μεγαλύτερη από 1ο ΟΑΠ

B.7 Περιθώριο Ανοχής: **1%** (min) 10.000 ΠΑ = **No ALT**

... το 1% της ΧΚΠ, με 10.000 ? ΧΚΠ ? 200.000 (max) 200.000

B.8 2ο Όριο Αποδεκτής Προσφοράς: 2ο ΟΑΠ = **0,00**

... ΧΚΠ - ΠΑ

B.9 Κατώτερο Όριο Αποδεκτής Προσφοράς: ΚΟ = **0,00**

... min (1ο ΟΑΠ, 2ο ΟΑΠ)

ΕΡΓΟ Δ - ΙΡΛΑΝΔΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ

Προϋπολογισμός Μελέτης		Κατώτερο Όριο ΑΠ			
10.688.700,00		4.354.416,05			
α/α Προσφοράς	Συνολική Τιμή Προσφοράς χωρίς ΦΠΑ	Προσφε- ρόμενη Έκπτωση	Είναι η Προσφορά μικρότερη από το 1ο ΟΑΠ ?	Είναι η Προσφορά μικρότερη από το 2ο ΟΑΠ ?	αν και οι δύο προηγούμενες στήλες είναι "ΝΑΙ" πρόκειται για ΥΧΠ Απαιτήση Αιτιολόγησης
	(€)	%	1ο ΟΑΠ (€) 4.373.623,98	2ο ΟΑΠ (€) 4.354.416,05	
01	4.092.703,23	61,71	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
02	4.170.730,74	60,98	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
03	4.199.590,23	60,71	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
04	4.244.482,77	60,29	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
05	4.352.438,64	59,28	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
06	4.398.400,05	58,85	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
07	4.458.256,77	58,29	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
08	4.504.218,18	57,86	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
09	4.582.245,69	57,13	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
10	4.597.209,87	56,99	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
11	4.611.105,18	56,86	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
12	4.611.105,18	56,86	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
13	4.839.843,36	54,72	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
14	4.917.870,87	53,99	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
15	4.947.799,23	53,71	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
16	4.963.832,28	53,56	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
17	5.023.689,00	53,00	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
18	5.130.576,00	52,00	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
19	5.176.537,41	51,57	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
20	5.222.498,82	51,14	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
21	5.420.239,77	49,29	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
22	5.451.237,00	49,00	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
23	5.665.011,00	47,00	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
24	5.790.068,79	45,83	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
25	5.877.716,13	45,01	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
26	5.940.779,46	44,42	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
27	5.970.707,82	44,14	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
28	5.985.672,00	44,00	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
29	6.230.443,23	41,71	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
30	6.232.580,97	41,69	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
31	6.277.473,51	41,27	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
32	6.767.015,97	36,69	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
33	6.839.699,13	36,01	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ

- B.4 Διορθωμένη Μέση Προσφορά:** ΔΜΠ = 5.145.439,97
... ο Μ.Ο. των προσφορών χωρίς την υψηλότερη **6.839.699,13**
- B.5 1ο Όριο Αποδεκτής Προσφοράς:** 1ο ΟΑΠ = 4.373.623,98
... το 85% της ΔΜΠ **85%**
- B.6 Η Χαμηλότερη Κανονική Προσφορά:** ΧΚΠ = 4.398.400,05
... η χαμηλότερη προσφορά που είναι ίση ή μεγαλύτερη από 1ο ΟΑΠ
- B.7 Περιθώριο Ανοχής:** ΠΑ = 43.984,00

1%	(min) 10.000
<small>... το 1% της ΧΚΠ, με 10.000 ? ΧΚΠ ? 200.000</small>	
	(max) 200.000
- B.8 2ο Όριο Αποδεκτής Προσφοράς:** 2ο ΟΑΠ = 4.354.416,05
... ΧΚΠ - ΠΑ
- B.9 Κατώτερο Όριο Αποδεκτής Προσφοράς:** ΚΟ = 4.354.416,05
... min (1ο ΟΑΠ, 2ο ΟΑΠ)

2.A.3 Αντιμετώπιση κρίσιμων σημείων

1) Η ΑΑ να καλεί τον προσφέροντα να αποδείξει / αιτιολογήσει την προσφορά του, η οποία επί της Αρχής κρίνεται ως ΥΧΠ, με όποιο σύστημα και εάν επιλεγεί.

2) Απόρροια του ανωτέρω σημείου είναι ότι

- δημιουργείται χώρος για επώαση αδιαφάνειας κατά την εξέταση των αιτιολογήσεων
- δημιουργείται λαμπρό πεδίο άσκησης δικαστικών μέσων των θιγόμενων, είτε κρίνονται οι αιτιολογήσεις τους είτε επηρεάζονται από το αποτέλεσμα της κρίσης των αιτιολογήσεων,
- δημιουργούνται οι κατάλληλες συνθήκες για την πολύ μεγάλη καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας, ειδικά δε εάν καλούνται σειριακά οι ενδιαφερόμενοι προσφέροντες των οποίων οι προσφορές χαρακτηρίζονται ως ΥΧΠ να αιτιολογήσουν τις προσφορές τους.

3) Για να το ξεπεραστεί η ανωτέρω πιθανότητα το θεσμικό πλαίσιο της Ιρλανδίας προβλέπει:

α) αναφέρεται σαφώς στο κείμενο της διακήρυξης το σύστημα ανάδειξης των ΥΧΠ και ο δυνητικός (ή και οριστικός, κάτω από ένα όριο) αποκλεισμός τους

β) καλείται ο προσφέρων να αιτιολογήσει την ΥΧΠ βάσει των οικονομικών χαρακτηριστικών της μεθόδου κατασκευής, κατανομών κόστους, διαθέσιμων τεχνικών λύσεων, τήρησης και συμμόρφωσης συμβατικών και λοιπών νομοθετικών απαιτήσεων

γ) καλείται ο προσφέρων, εφόσον το β) αποβεί θετικό ως προς την αιτιολόγηση της χαρακτηριζόμενης ως ΥΧΠ να καταθέσει, δήλωση, που συνοδεύει την σύμβαση, με την οποία να δηλώνεται ότι:

i) Η προσφορά που έχει υπαβληθεί περιλαμβάνει όλα τα έργα και τις συναφείς υπηρεσίες που σχετίζονται με αυτόν τον διαγωνισμό, όπως αναφέρεται λεπτομερώς στο πακέτο προσφοράς.

ii) Γνωρίζει τις διατάξεις της σύμβασης όσον αφορά τις προβλέψεις πληρωμών του

iii) Γνωρίζει ότι η προσφορά του θα αντιμετωπίζεται ως σύμβαση «υψηλού κινδύνου», στοιχείο που θα καταγράφεται σε όλα τα κείμενα που έπονται της εκτέλεσης της σύμβασης και των πληρωμών που γίνονται βάσει αυτής

iv) Γνωρίζει ότι σε περίπτωση που η προσφορά τελικώς δεν εφαρμοστεί, σύμφωνα με την σύμβαση και άρα ο ανάδοχος κηρυχθεί έκπτωτος τότε δεν θα μπορούσε επί κάποιο χρονικό διάστημα να λάβει μέρος σε διαγωνισμούς δ.ε.

4) Δεν αντιμετωπίζεται το θέμα κατάθεσης εικονικών προσφορών, συνήθως υπερβολικά χαμηλών έναντι του προϋπολογισμού.

B. Ιταλία

2.B.1 Περιγραφή πλαισίου

Βήμα 1ο: Κατάταξη προσφορών

- Κατάταξη προσφορών κατ' αύξουσα σειρά εκπτώσεως
- Έστω $[N]$ ο συνολικός αριθμός προσφορών

Βήμα 2ο: Ακραίες προσφορές

- Υπολογισμός του 10% του αριθμού των προσφορών με στρογγύλευση στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα $[ΑΠ = \text{roundup}(10\% \times N; 0)]$

Βήμα 3ο: ΜΟ των κεντρικών προσφορών (ΚΠ)

- Υπολογισμός του Μ.Ο. $[ΜΟΠ]$ των εκπτώσεων για τις προσφορές που απομένουν, όταν αγνοηθούν οι ΑΠ ακριβότερες και οι ΑΠ φτηνότερες

Βήμα 4ο: Διαφορές των ΚΠ από τον ΜΟΠ

- Για τις Κεντρικές Προσφορές, των οποίων η έκπτωση είναι ίση προς ή μεγαλύτερη από το ΜΟΠ, υπολογίζεται η διαφορά $\Delta(i)$ κάθε έκπτωσης (i) από τον ΜΟΠ

Βήμα 5ο: Μέσος όρος διαφορών (ΜΟΔ)

- Υπολογίζεται ο Μ.Ο. $[ΜΟΔ]$ των διαφορών $\Delta(i)$

Βήμα 6ο: Άθροισμα ΜΟΠ+ΜΟΔ

- Υπολογίζεται το άθροισμα των ΜΟΠ και ΜΟΔ

Βήμα 7ο: Προσδιορισμός ΥΧΠ

- Όποιο ποσοστό έκπτωσης ξεπερνά το άθροισμα των ΜΟΠ και ΜΟΔ θεωρείται ως ΥΧΠ

- Το ελάχιστο πλήθος προσφορών για να προχωρήσει η Α.Α. στην εξέταση βάσει του αλγορίθμου είναι 10.

2.Β.2 Παραδείγματα

ΕΡΓΟ Α - ΙΤΑΛΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ

		Προϋπολογισμός Μελέτης	ΜΟΠ, ΚΠ (%)	ΜΟΔ, ΚΠ (%)	Όριο ΥΧΠ	
		4.967.479,67	44,116	3,892	48,008%	
α/α Προσφοράς	Συνολική Τιμή Προσφοράς χωρίς ΦΠΑ	Προσφερόμενη Έκπτωση [Πί]	Κεντρικές Προσφορές [ΚΠ] και [ΜΟΠ]	Διαφορές Προσφορών ΚΠ(ι) από το ΜΟΠ	Περίπτωση ΥΧΠ και Υποχρέωση Αιτιολόγησης	
	(€)	% [1]	%	% [2]	[3]	
01	4.060.914,63	18,250			ΟΧΙ	Βήμα 1ο
02	3.329.204,88	32,980			ΟΧΙ	N = 16
03	3.202.037,40	35,540	35,540		ΟΧΙ	Βήμα 2ο
04	2.925.845,53	41,100	41,100		ΟΧΙ	% ΑΠ = 10%
05	2.921.871,54	41,180	41,180		ΟΧΙ	10% x N = 1,60
06	2.886.105,69	41,900	41,900		ΟΧΙ	ΑΠ(α) = 2
07	2.842.888,62	42,770	42,770		ΟΧΙ	ΑΠ(κ) = 15
08	2.821.528,46	43,200	43,200		ΟΧΙ	Βήμα 3ο
09	2.798.678,05	43,660	43,660		ΟΧΙ	ΜΟΠ, ΚΠ = 44,116%
10	2.737.081,30	44,900	44,900	0,784	ΟΧΙ	Βήμα 5ο
11	2.649.653,66	46,660	46,660	2,544	ΟΧΙ	ΜΟΔ, ΚΠ = 3,892%
12	2.619.352,03	47,270	47,270	3,154	ΟΧΙ	Βήμα 6ο
13	2.473.308,13	50,210	50,210	6,094	ΝΑΙ	Όριο ΥΧΠ = 48,008%
14	2.434.065,04	51,000	51,000	6,884	ΝΑΙ	
15	2.434.065,04	51,000			ΝΑΙ	
16	2.308.884,55	53,520			ΝΑΙ	
17						
18						
19						
20						

Υπόμνημα:

"[1] Εισάγονται οι προσφερόμενες εκπτώσεις κατ' αύξουσα σειρά

[2] Μόνο για: ΚΠ(ι) ≥ ΜΟΠ

[3] Αν [Πί] ≥ [Όριο ΥΧΠ]"

ΕΡΓΟ Β - ΙΤΑΛΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ

α/α Προσφοράς	Προϋπολογισμός Μελέτης		ΜΟΠ, ΚΠ (%)	ΜΟΔ, ΚΠ (%)	Όριο ΥΧΠ
	3.357.723,58		48,379	4,181	52,560%
	Συνολική Τιμή Προσφοράς χωρίς ΦΠΑ	Προσφερόμενη Έκπτωση [Πi]	Κεντρικές Προσφορές [ΚΠ] και [ΜΟΠ]	Διαφορές Προσφορών ΚΠ(i) από το ΜΟΠ	Περίπτωση ΥΧΠ και Υποχρέωση Αιτιολόγησης
	(€)	% [1]	%	% [2]	[3]
01	2.743.931,71	18,280			ΟΧΙ
02	2.283.252,03	32,000			ΟΧΙ
03	2.081.788,62	38,000	38,000		ΟΧΙ
04	1.915.581,30	42,950	42,950		ΟΧΙ
05	1.882.339,84	43,940	43,940		ΟΧΙ
06	1.846.747,97	45,000	45,000		ΟΧΙ
07	1.813.842,28	45,980	45,980		ΟΧΙ
08	1.804.440,65	46,260	46,260		ΟΧΙ
09	1.770.863,41	47,260	47,260		ΟΧΙ
10	1.720.161,79	48,770	48,770	0,391	ΟΧΙ
11	1.659.386,99	50,580	50,580	2,201	ΟΧΙ
12	1.611.707,32	52,000	52,000	3,621	ΟΧΙ
13	1.578.801,63	52,980	52,980	4,601	ΝΑΙ
14	1.546.231,71	53,950	53,950	5,571	ΝΑΙ
15	1.519.705,69	54,740	54,740	6,361	ΝΑΙ
16	1.514.333,33	54,900	54,900	6,521	ΝΑΙ
17	1.456.244,72	56,630			ΝΑΙ
18	1.444.828,46	56,970			ΝΑΙ
19					
20					

Βήμα 1ο

N = 18

Βήμα 2ο

% ΑΠ = 10%

10%×N = 1,80

ΑΠ(α) = 2

ΑΠ(κ) = 17

Βήμα 3ο

ΜΟΠ, ΚΠ = 48,379%

Βήμα 5ο

ΜΟΔ, ΚΠ = 4,181%

Βήμα 6ο

Όριο ΥΧΠ = 52,560%

ΕΡΓΟ Γ - ΙΤΑΛΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ

		Προϋπολογισμός Μελέτης	ΜΟΠ, ΚΠ (%)	ΜΟΔ, ΚΠ (%)	Όριο ΥΧΠ
		6.341.463,41	30,611	3,957	34,568%
α/α Προσφοράς	Συνολική Τιμή Προσφοράς χωρίς ΦΠΑ (€)	Προσφερόμενη Έκπτωση [Πί] % [1]	Κεντρικές Προσφορές [ΚΠ] και [ΜΟΠ] %	Διαφορές Προσφορών ΚΠ(i) από το ΜΟΠ % [2]	Περίπτωση ΥΧΠ και Υποχρέωση Αιτιολόγησης [3]
01	4.946.341,46	22,000			ΟΧΙ
02	4.932.390,24	22,220			ΟΧΙ
03	4.850.585,37	23,510	23,510		ΟΧΙ
04	4.748.487,80	25,120	25,120		ΟΧΙ
05	4.605.170,73	27,380	27,380		ΟΧΙ
06	4.312.195,12	32,000	32,000	1,389	ΟΧΙ
07	4.208.195,12	33,640	33,640	3,029	ΟΧΙ
08	4.072.487,80	35,780	35,780	5,169	ΝΑΙ
09	4.004.634,15	36,850	36,850	6,239	ΝΑΙ
10	3.972.292,68	37,360			ΝΑΙ
11	3.858.780,49	39,150			ΝΑΙ
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					

Βήμα 1ο

N = 11

Βήμα 2ο

% ΑΠ = 10%

10% x N = 1,10

ΑΠ(α) = 2

ΑΠ(κ) = 10

Βήμα 3ο

ΜΟΠ, ΚΠ = 30,611%

Βήμα 5ο

ΜΟΔ, ΚΠ = 3,957%

Βήμα 6ο

Όριο ΥΧΠ = 34,568%

Υπόμνημα:

[1] Εισάγονται οι προσφερόμενες εκπτώσεις κατ' αύξουσα σειρά

[2] Μόνο για: ΚΠ(i) ≥ ΜΟΠ

[3] Αν [Πί] ≥ [Όριο ΥΧΠ]"

ΕΡΓΟ Δ - ΙΤΑΛΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ

Προϋπολογισμός Μελέτης		ΜΟΠ, ΚΠ (%)	ΜΟΔ, ΚΠ (%)	Όριο ΥΧΠ	
10.688.700,00		51,848	4,088	55,936%	
α/α Προσφοράς	Συνολική Τιμή Προσφοράς χωρίς ΦΠΑ	Προσφερόμενη Έκπτωση [Πi]	Κεντρικές Προσφορές [ΚΠ] και [ΜΟΠ]	Διαφορές Προσφορών ΚΠ(i) από το ΜΟΠ	Περίπτωση ΥΧΠ και Υποχρέωση Αιτιολόγησης
	(€)	% [1]	%	% [2]	[3]
01	6.839.699,13	36,010			ΟΧΙ
02	6.767.015,97	36,690			ΟΧΙ
03	6.277.473,51	41,270			ΟΧΙ
04	6.232.580,97	41,690			ΟΧΙ
05	6.230.443,23	41,710	41,710		ΟΧΙ
06	5.985.672,00	44,000	44,000		ΟΧΙ
07	5.970.707,82	44,140	44,140		ΟΧΙ
08	5.940.779,46	44,420	44,420		ΟΧΙ
09	5.877.716,13	45,010	45,010		ΟΧΙ
10	5.790.068,79	45,830	45,830		ΟΧΙ
11	5.665.011,00	47,000	47,000		ΟΧΙ
12	5.451.237,00	49,000	49,000		ΟΧΙ
13	5.420.239,77	49,290	49,290		ΟΧΙ
14	5.222.498,82	51,140	51,140		ΟΧΙ
15	5.176.537,41	51,570	51,570		ΟΧΙ
16	5.130.576,00	52,000	52,000	0,152	ΟΧΙ
17	5.023.689,00	53,000	53,000	1,152	ΟΧΙ
18	4.963.832,28	53,560	53,560	1,712	ΟΧΙ
19	4.947.799,23	53,710	53,710	1,862	ΟΧΙ
20	4.917.870,87	53,990	53,990	2,142	ΟΧΙ
21	4.839.843,36	54,720	54,720	2,872	ΟΧΙ
22	4.611.105,18	56,860	56,860	5,012	ΝΑΙ
23	4.611.105,18	56,860	56,860	5,012	ΝΑΙ
24	4.597.209,87	56,990	56,990	5,142	ΝΑΙ
25	4.582.245,69	57,130	57,130	5,282	ΝΑΙ
26	4.504.218,18	57,860	57,860	6,012	ΝΑΙ
27	4.458.256,77	58,290	58,290	6,442	ΝΑΙ
28	4.398.400,05	58,850	58,850	7,002	ΝΑΙ
29	4.352.438,64	59,280	59,280	7,432	ΝΑΙ
30	4.244.482,77	60,290			ΝΑΙ
31	4.199.590,23	60,710			ΝΑΙ
32	4.170.730,74	60,980			ΝΑΙ
33	4.092.703,23	61,710			ΝΑΙ
34					
35					
36					

Βήμα 1ο

N = 33

Βήμα 2ο

% ΑΠ = 10%

10% x N = 3,30

ΑΠ(α) = 4

ΑΠ(κ) = 30

Βήμα 3ο

ΜΟΠ, ΚΠ = 51,848%

Βήμα 5ο

ΜΟΔ, ΚΠ = 4,088%

Βήμα 6ο

Όριο ΥΧΠ = 55,936%

Υπόμνημα:

"[1] Εισάγονται οι προσφερόμενες εκπτώσεις κατ' αύξουσα σειρά

[2] Μόνο για: ΚΠ(i) ≥ ΜΟΠ

[3] Αν [Πi] ≥ [Όριο ΥΧΠ]"

3. Σύνθεση Ελληνικής Πρότασης

3.1 Μέθοδος αντικειμενικού προσδιορισμού των ΥΧΠ

3.1.1. Έργα που εμπίπτουν στην ενωσιακή νομοθεσία

3.1.1.Α Οριακά Αποδεκτή Προσφορά

ΒΗΜΑ 1ο

- Έστω ο Αριθμός υποβαλλόμενων προσφορών N
- Εισάγονται οι προσφορές (€) και οι εκπτώσεις με δύο δεκαδικά κατά αύξουσα σειρά

ΒΗΜΑ 2ο

- Έλεγχος συσσώρευσης προσφορών στα διαστήματα εν-1 - εν , ει, εν - εν+1
- Ο έλεγχος γίνεται για την κατά το δυνατό καλύτερη προσέγγιση του Οριακού Κόστους Εργασιών
- Ελέγχονται τα διαστήματα ανά μία ακέραια ποσοστιαία μονάδα για συσσώρευση του 10% των υποβαλλόμενων προσφορών συν 1, με στρογγύλευση στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα [roundup [10% X N + 1]]

ΒΗΜΑ 3ο

- Για κάθε συσσώρευση προσφορών ανά μία ακέραια μονάδα οι εκπτώσεις του διαστήματος αντικαθίστανται με μία ισοδύναμη έκπτωση που προκύπτει ως ακολούθως:

$$X(i) = (N - \tau(i) + 1) X_{\mu k} - (\Sigma \epsilon - \Sigma \epsilon(i)), \text{ όπου}$$

$\Sigma \epsilon$ = Άθροισμα του συνόλου των ποσοστιαίων εκπτώσεων όλων των προσφορών

$\Sigma \epsilon(i)$ = Άθροισμα του συνόλου των ποσοστιαίων εκπτώσεων των i-συσσωρευμένων προσφορών

N = πλήθος υποβαλλόμενων προσφορών

$\tau(i)$ = πλήθος i-συσσωρευμένων προσφορών

μk = μέση τιμή όλων των εκπτώσεων

- Εισάγονται εκ νέου οι εκπτώσεις με δύο δεκαδικά κατά αύξουσα σειρά

ΒΗΜΑ 4ο

- Εύρεση των ακραίων προσφορών [ΑΠ]
- Υπολογισμός του 10% του αριθμού των προσφορών με στρογγύλευση στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα [ΑΠ = roundup(10%Xn;0)]
- Ευρεση των κεντρικών προσφορών [ΚΠ] αφαιρούμενων των ακραίων φθηνότερων και ακριβότερων προσφορών

ΒΗΜΑ 5ο

- Υπολογισμός του μέσου όρου [ΜΟκπ] των εκπτώσεων των Κεντρικών Προσφορών [ΚΠ]

ΒΗΜΑ 6ο

- Υπολογισμός των διαφορών των εκπτώσεων των κεντρικών προσφορών οπο το μέσο όρο [ΜΟκπ]
- Για τις Κεντρικές προσφορές των οποίων η έκπτωση είναι μεγαλύτερη ή ίση από το [ΜΟκπ] υπολογίζεται η διαφορά $\Delta(i)$ κάθε έκπτωσης (i) από τον [ΜΟκπ]
- Υπολογισμός του μέσου όρου των διαφορών [ΜΟΔ]
- Υπολογίζεται ο μέσος όρος [ΜΟΔ] των διαφορών $\Delta(i)$

ΒΗΜΑ 7ο

- Υπολογισμός της έκπτωσης που αντιστοιχεί στην Οριακά Αποδεκτή Προσφορά [ΟΑΠ]
- Η Οριακά Αποδεκτή Προσφορά [ΟΑΠ] ισούται με το άθροισμα του μέσου όρου των εκπτώσεων των κεντρικών προσφορών [ΜΟκπ] και του μέσου όρου των διαφορών $\Delta(i)$ [ΜΟΔ], $\varepsilon[\text{ΟΑΠ}] = [\text{ΜΟκπ}] + [\text{ΜΟΔ}]$

ΒΗΜΑ 8ο

Οι προσφορές με έκπτωση μεγαλύτερη της $\varepsilon[\text{ΟΑΠ}]$ δηλαδή της Οριακά Αποδεκτής Προσφοράς θεωρούνται ΥΧΠ.

3.1.1.1.Β Παράδειγμα

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΟΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΕΡΓΑ ΠΟΥ ΕΜΠΛΙΠΟΥΝ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

α/α Προσφοράς	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΤΙΜΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΧΩΡΙΣ ΦΠΑ	Προσφερόμενη εκπτώση	7.832.500,00 προπολυλαμός μελέτης	%	νεα αυξουσα σειρά	ΜΟΠ, ΚΠ (%)	ΜΟΔ, ΚΠ (%)	€ [ΟΑΠ]
1	6.514.546,25	15,55%	1	15,55%	15,55%	31,92%	3,16%	35,08%
2	6.612.196,50	15,58%	2	15,58%				
3	6.605.147,25	15,67%	3	15,67%				
4	6.516.640,00	16,80%	4	16,80%	16,80%			
5	6.475.911,00	17,32%			19,00%			
6	6.466.512,00	17,44%			20,00%			
7	6.446.930,75	17,69%	5	73,46%	20,00%			
8	6.436.748,50	17,82%			22,56%			
9	6.430.482,50	17,90%			23,00%			
10	6.423.433,25	17,99%			28,44%			
11	6.344.325,00	19,00%	6	19,00%	29,90%			
12	6.266.000,00	20,00%	7	20,00%	30,00%			
13	6.266.000,00	20,00%	8	20,00%	31,00%			
14	6.065.488,00	22,56%	9	22,56%	34,00%			
15	6.031.025,00	23,00%	10	23,00%	36,00%			
16	5.604.937,00	28,44%	11	28,44%	38,00%			
17	5.490.582,50	29,90%	12	29,90%	39,00%			
18	5.482.750,00	30,00%	13	30,00%	41,00%			
19	5.404.425,00	31,00%	14	31,00%	44,16%			
20	5.169.450,00	34,00%	15	34,00%	44,18%			
21	5.012.800,00	36,00%	16	36,00%	44,66%			
22	4.856.150,00	38,00%	17	38,00%	44,78%			
23	4.777.825,00	39,00%	18	39,00%	44,99%			
24	4.621.175,00	41,00%	19	41,00%	48,00%			
25	4.542.850,00	42,00%	20	44,16%	73,46%			
26	4.372.101,50	44,18%	21	44,18%				
27	4.334.505,50	44,66%	22	44,66%				
28	4.325.106,50	44,78%	23	44,78%				
29	4.308.658,25	44,99%	24	44,99%				
30	4.072.900,00	48,00%	25	48,00%				

ΒΗΜΑ 1ο

Αριθμός προσφορών (N) = 30

ΒΗΜΑ 2οΕύρεση διαστημάτων με συσσώρευση προσφορών $> 10\% \times N + 1 = 4$, Ήτοι 6 οι απαιτούμενες για συσσώρευση**ΒΗΜΑ 3ο**

Οι προσφορές των διαστημάτων 17%-18% αντικαθίσταται με την ισοδύναμη προσφορά των

$\epsilon(17\%-18\%)$	73,457%	εφαρμογή τύπου : $\Sigma \epsilon - \Sigma \epsilon' + x = (N - \tau + 1) \times \mu\kappa$
-----------------------	---------	---

ΒΗΜΑ 4ο

Εύρεση ακραίων προσφορών [ΑΠ]

%ΑΠ = 10%

10% x 30 = 3,00

ΑΠ (ανω) : 3

ΑΠ (κατω) : 3

Αριθμός κεντρικών προσφορών (ΚΠ) = 19

ΒΗΜΑ 5ο

Εύρεση μεσου όρου εκπτώσεων κεντρικών προσφορών [ΜΟΠ]ΚΠ

[ΜΟΠ] ΚΠ = 31,92%

ΒΗΜΑ 6ο

Εύρεση Μεσου όρου της διαφοράς των εκπτώσεων των μεγαλύτερων του [ΜΟΠ] ΚΠ κεντρικών

[ΜΟΔ] ΚΠ = 3,16%

ΒΗΜΑ 7ο

Εύρεση της έκπτωσης που αντιστοιχί στο θεωρητικό Οριακό Κόστος ή Οριακή Υπερβολικά

ΟΚΕ = ΜΟΠ, ΚΠ (%) + ΜΟΔ, ΚΠ (%) = 35,08%

ΒΗΜΑ 8ο ΥΧΠ οι μεγαλύτερες εκπτώσεις από την $\epsilon(ΟΑΠ) = 35,08\%$

Σε = 850,27%

Σε(17%-18%) = 106,16%

N = 26

τ(17%-18%) = 6

μκ = 32,70%

3.1.2 Έργα που δεν εμπίπτουν στην ενωσιακή νομοθεσία

3.1.2.A Οριακά Αποδεκτή Προσφορά

ΒΗΜΑ 1ο

- Έστω ο Αριθμός υποβαλλόμενων προσφορών N
- Εισάγονται οι προσφορές (€) και οι εκπτώσεις με δύο δεκαδικά κατά αύξουσα σειρά

ΒΗΜΑ 2ο

- Έλεγχος συσσώρευσης προσφορών στα διαστήματα εν-1 - εν , ει, εν - εν+1
- Ο έλεγχος γίνεται για την κατά το δυνατό καλύτερη προσέγγιση του Οριακού Κόστους Εργασιών
- Ελέγχονται τα διαστήματα ανά μία ακέραια ποσοστιαία μονάδα για συσσώρευση του 10% των υποβαλλόμενων προσφορών συν 1, με στρογγύλευση στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα [roundup [10% X N + 1]]

ΒΗΜΑ 3ο

- Για κάθε συσσώρευση προσφορών ανά μία ακέραια μονάδα οι εκπτώσεις του διαστήματος αντικαθίστανται με μία ισοδύναμη έκπτωση που προκύπτει ως ακολούθως:

$$X(i) = (N - \tau(i) + 1) \times \mu_k - (\Sigma \epsilon - \Sigma \epsilon(i)), \text{ όπου}$$

$\Sigma \epsilon$ = Άθροισμα του συνόλου των ποσοστιαίων εκπτώσεων όλων των προσφορών

$\Sigma \epsilon(i)$ = Άθροισμα του συνόλου των ποσοστιαίων εκπτώσεων των i-συσσωρευμένων προσφορών

N = πλήθος υποβαλλόμενων προσφορών

$\tau(i)$ = πλήθος i-συσσωρευμένων προσφορών

μ_k = μέση τιμή όλων των εκπτώσεων

- Εισάγονται εκ νέου οι εκπτώσεις με δύο δεκαδικά κατά αύξουσα σειρά

ΒΗΜΑ 4ο

- Εύρεση των ακραίων προσφορών [ΑΠ]
- Υπολογισμός του 10% του αριθμού των προσφορών με στρογγύλευση στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα [ΑΠ = roundup(10%Xn;0)]
- Ευρεση των κεντρικών προσφορών [ΚΠ] αφαιρούμενων των ακραίων φθηνότερων και ακριβότερων προσφορών

ΒΗΜΑ 5ο

- Υπολογισμός του μέσου όρου [ΜΟκπ] των εκπτώσεων των Κεντρικών Προσφορών [ΚΠ]

ΒΗΜΑ 6ο

- Υπολογισμός των διαφορών των εκπτώσεων των κεντρικών προσφορών από το μέσο όρο [ΜΟκπ]
- Για τις Κεντρικές προσφορές των οποίων η έκπτωση είναι μεγαλύτερη ή ίση από το [ΜΟκπ] υπολογίζεται η διαφορά $\Delta(i)$ κάθε έκπτωσης (i) από τον [ΜΟκπ]
- Υπολογισμός του μέσου όρου των διαφορών [ΜΟΔ]
- Υπολογίζεται ο μέσος όρος [ΜΟΔ] των διαφορών $\Delta(i)$ μειωμένος κατά το ήμισυ.

ΒΗΜΑ 7ο

- Υπολογισμός της έκπτωσης που αντιστοιχεί στην Οριακά Αποδεκτή Προσφορά [ΟΑΠ]
- Η Οριακά Αποδεκτή Προσφορά [ΟΑΠ] ισούται με το άθροισμα του μέσου όρου των εκπτώσεων των κεντρικών προσφορών [ΜΟκπ] και του μέσου όρου των διαφορών $\Delta(i)$ [ΜΟΔ], $\varepsilon[\text{ΟΑΠ}] = [\text{ΜΟκπ}] + [\text{ΜΟΔ}]$

ΒΗΜΑ 8ο

Οι προσφορές με έκπτωση μεγαλύτερη της $\varepsilon[\text{ΟΑΠ}]$ δηλαδή της Οριακά Αποδεκτής Προσφοράς θεωρούνται ΥΧΠ.

3.1.2.Β Παράδειγμα

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΟΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΕΡΓΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΜΠΙΠΤΟΥΝ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

3.800.600,00		προυπολογισμός μελέτης		ΜΟΔ, ΚΠ (%) ΗΜΙΣΥ		ε [ΟΑΠ]	
				1,87%		23,34%	
α/α Προσφοράς	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΤΙΜΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΧΩΡΙΣ ΦΠΑ	Προσφερόμενη εκτίμηση		ΜΟΠ, ΚΠ (%)	Διαφορές προσφορών ΚΠ(ι) από το ΜΟΠ	ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ [ΚΠ] ΚΑΙ [ΜΟΠ]	ΜΟΠ, ΚΠ (%)
	(ΕΥΡΩ)	%		%	%		%
1	3.380.253,64	11,06%	1	11,06%			
2	3.243.432,04	14,66%	4	14,66%			
3	3.163.239,38	16,77%	5	16,77%			
4	3.114.971,76	18,04%	6	18,04%			
5	3.023.757,36	20,44%	7	20,44%			
6	3.018.816,58	20,57%	8	20,57%			
7	2.997.913,28	21,12%					
8	2.985.751,36	21,44%					
9	2.977.009,98	21,67%	9	16,53%	22,56%	22,56% -	21,47% = 1,09%
10	2.965.228,12	21,98%			24,08%	24,08% -	21,47% = 2,61%
11	2.943.184,64	22,56%	10	22,56%	25,56%	25,56% -	21,47% = 4,09%
12	2.926.462,00	23,00%			28,67%	28,67% -	21,47% = 7,20%
13	2.914.300,08	23,32%			39,56%		
14	2.901.378,04	23,66%	11	24,08%	43,44%		
15	2.896.817,32	23,78%					
16	2.829.166,64	25,56%	12	25,56%			
17	2.710.967,98	28,67%	13	28,67%			
18	2.297.082,64	39,56%	18	39,56%			
19	2.149.619,36	43,44%	19	43,44%			

ΒΗΜΑ 1ο

Αριθμός προσφορών (N) = 19

ΒΗΜΑ 2οΕυρεση διαστημάτων με συσσώρευση προσφορών $> 10\% \times N + 1 = 2,9$, ήτοι 4 οι απαιτούμενες για συσσώρευση**ΒΗΜΑ 3ο**

Οι προσφορές των διαστημάτων 20%-21% και 22% - 23% αντικαθίστανται με την εικονική προσφορά των

€(20%-21%) 16,531%

€(22%-23%) 24,081%

εφαρμογή τύπου : $\Sigma \epsilon - \Sigma \epsilon' + \chi = (N - \tau\alpha + 1) \times \mu\kappa$ **ΒΗΜΑ 4ο**

Ευρεση ακραίων προσφορών (ΑΠ)

%ΑΠ = 10%

10% x 19 = 13,00

ΑΠ (ανω) : 2

ΑΠ (κατω) : 2

Αριθμός κεντρικών προσφορών (ΚΠ) = 9

ΒΗΜΑ 5ο

Ευρεση μεσου όρου εκπτώσεων κεντρικών προσφορών [ΜΟΠ]ΚΠ

[ΜΟΠ] ΚΠ = 21,47%

ΒΗΜΑ 6ο

Ευρεση Μεσου όρου της διαφοράς των εκπτώσεων των μεγαλύτερων του [ΜΟΠ] ΚΠ κεντρικών

[ΜΟΔ] ΚΠ = 1,87%

ΒΗΜΑ 7ο

Ευρεση της έκπτωσης που αντιστοιχεί στο θεωρητικό Οριακό Κόστος ή Οριακή Υπερβολικά

ΟΚΕ = ΜΟΠ, ΚΠ (%) + ΜΟΔ, ΚΠ (%) ΗΜΙΣΥ = 23,343%

ΒΗΜΑ 8ο Μειοδότερα προσφορά η αμέσως μικρότερη του ΟΚΕ ήτοι 22,56%

Σε = 441,30%

Σε(20%-21%) = 86,21%

Σε(22%-23%) = 93,76%

N = 19

τ(20%-21%) = 4

τ(22%-23%) = 4

μκ = 23,23%

3.2 Αντιμετώπιση των ΥΧΠ - Διαδικασία ανάδειξης αναδόχων - Διασφαλίσεις από την υπογραφή συμβάσεων υψηλού ρίσκου

3.2.1 Έργα που εμπίπτουν στην ενωσιακή νομοθεσία

Στο ΒΗΜΑ 8ο έχουν προσδιοριστεί οι δυνητικά ΥΧΠ ως αυτές οι προσφορές με έκπτωση μεγαλύτερη της ε[ΟΑΠ] δηλαδή της Οριακά Αποδεκτής Προσφοράς.

ΚΥΡΙΑ ΒΗΜΑΤΑ

1. Καλείται ο προσφέρων την πλέαν ΥΧΠ εντός της οριζόμενης στην διακήρυξη μικρής τακτικής προθεσμίας:
 - α) είτε να υπογράψει μία πολύ υψηλού ρίσκου σύμβαση εκτέλεσης του έργου χωρίς να υποβάλει αιτιολόγηση.
 - β) είτε να υποβάλλει αναλυτική αιτιολόγηση σύμφωνα με τον καθορισμένο τύπο.
2. Στην 1.α) περίπτωση της υπογραφής μίας πολύ υψηλού ρίσκου σύμβασης ο προσφέρων την ΥΧΠ θα αποδέχεται ότι πρέπει:
 - i) να προσκομίσει πρόσθετες εγγυήσεις καλής εκτέλεσης στο οπόλυτο ύψος που ορίζεται από την διαφορά της ποσοστιαίας έκπτωσης επί της προσφοράς που προσέφερε με την ποσοστιαία έκπτωση της Οριακά Αποδεκτής Προσφοράς, ε[ΟΑΠ],
 - ii) να μην προσμετράται η ανωτέρω i) πρόσθετη εγγύηση για την λήψη προκοτοβολής
 - iii) κατά την διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης έργου πολύ υψηλού ρίσκου το έργο θα υφίσταται αυστηρούς ελέγχους από Ειδικό Σώμα Ελεγκτών / Εξωτερικό Σύμβουλο Επίβλεψης / τουλάχιστον τρεις ανά έτος
3. Στην 1.β) περίπτωση όπου ο προσφέρων υποβάλλει μία αναλυτική αιτιολόγηση καθορισμένου τύπου, η οποία και ελέγχεται από Ειδικό Σώμα Ελεγκτών Αιτιολόγησης, θα αποδέχεται ότι :
 - α) εάν δεν απορριφθεί, θα κληθεί να υπογράψει μία υψηλού ρίσκου σύμβαση εκτέλεσης του έργου με εφαρμογή των προβλεπόμενων για την περίπτωση αυτή όρων της διοκήρυξης, ήτοι:
 - i) το ήμισυ των πρόσθετων εγγυήσεων καλής εκτέλεσης της 2 (i) περίπτωσης⁵,
 - ii) δεν θα προσμετράται η ανωτέρω i) πρόσθετη εγγύηση για την λήψη προκαταβολής
 - iii) κατά την διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης έργου υψηλού ρίσκου το έργο θα υφίσταται αυστηρούς ελέγχους από Ειδικό Σώμα Ελεγκτών / Εξωτερικό Σύμβουλο Επίβλεψης / τουλάχιστον τρεις ανά έτος
 - β) εάν απορριφθεί η αιτιολόγηση θα εφαρμοστούν οι προβλεπόμενοι για την περίπτωση αυτή όροι της διοκήρυξης, ήτοι:
 - i) θα καταπέσει η εγγυητική συμμετοχής και
 - ii) θα επιβληθεί ποινή απαγόρευσης συμμετοχής σε διαγωνισμούς του δημοσίου για ορισμένο χρονικό διάστημα, π.χ. για 6 μήνες.

Εν συνεχεία καλείται ο προσφέρων την επόμενη ΥΧΠ.

⁵ Εφόσον είναι νομικά εφικτό

4. Στην περίπτωση όπου ο προσφέρων δεν ανταποκριθεί είτε στην πρόσκληση για υπογραφή είτε στην πρόσκληση για υποβολή αιτιολόγησης εφαρμόζονται τα 3.β) i) και ii) και καλείται ο προσφέρων την επόμενη ΥΧΠ.
5. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται για όσο απαιτηθεί έως και την πιο ακριβή ΥΧΠ και εάν αποβεί άκαρπη και αυτή καλείται η ίση ή αμέσως ακριβότερη της Οριακά Αποδεκτής Προσφοράς για υπογραφή μίας κοινωνικού ρίσκου σύμβασης έργου.

ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ

1. Η μελέτη θα καθορίζει, βάσει ενός συντελεστή δυσκολίας / ρίσκου που θα συσχετίζει την πολυπλοκότητα / δυσκολία εκτέλεσης κάθε έργου και που θα εξαρτάται:
 - από την κατηγορία (οικοδομικό, λιμενικό, υδραυλικό, οδοποιίας κ.ο.κ.)
 - από την τοποθεσία (ορεινή, νησιωτική, πυκνός αστικός ιστός κ.ο.κ.)με το οριακό κόστος, το όριο πέραν του οποίου οι προσφορές θα θεωρούνται ως δυνητικά υψηλού ρίσκου. Αυτό το όριο θα πρέπει να είναι εκ των προτέρων γνωστό και να αναγράφεται στην διακήρυξη⁶.
2. Θα υποβάλλονται οι προσφορές και θα εφαρμόζεται ο αλγόριθμος της Οριακά Αποδεκτής Προσφοράς.
3. Θα αναδεικνύονται οι δυνητικά ΥΧΠ και εάν η πρώτη ανάμεσα στις ΥΧΠ (δηλ ο απόλυτα μειοδότης) :
 - α) είναι κάτω του ορίου (φθηνότερη ή με μεγαλύτερη έκπτωση) που έχει υποδείξει η μελέτη τότε:
 - i) θα καλούνται με τη σειρά οι ΥΧΠ για αιτιολόγηση με βάση τα αναφερόμενα στα ΚΥΡΙΑ ΒΗΜΑΤΑ
 - β) είναι άνω του ορίου (ακριβότερη ή με μικρότερη έκπτωση) που έχει υποδείξει η μελέτη τότε:
 - i) η πρώτη ανάμεσα στις ΥΧΠ (δηλ. ο απόλυτα μειοδότης) θα γίνεται αποδεκτή χωρίς αιτιολόγηση.

Αριθμητικό παράδειγμα - 1:

- Προϋπολογισμός έργου 1.000.000 €
- Συντελεστής δυσκολίας / ρίσκου: 30%
- Εφαρμογή αλγορίθμου ΟΑΠ: $\epsilon[\text{ΟΑΠ}] = 31,05\%$
- Προσφορές με μεγαλύτερο ποσοστό έκπτωσης από το $\epsilon[\text{ΟΑΠ}] = 5$
- Προσφορά με το αμέσως μικρότερο ποσοστό έκπτωσης: 30,95%
- Είμαστε στην περίπτωση ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ - 3 - α άρα:
 - καλούνται με τη σειρά για αιτιολόγηση οι 5 προσφορές άνω του 31,05%
 - η σύμβαση αντιμετωπίζεται ως πολύ υψηλού ρίσκου

⁶ Με νέα μεθοδολογία που έχει προταθεί κατά το πιλοτικό έργο για τη διαμόρφωση των νέων αναλύσεων τιμών, κατά την οποία για κάθε άρθρο εργασιών οι απαδόσεις των απαιτούμενων συνεργείων διαφοροποιούνται για να καλύψουν τρεις περιπτώσεις δυσκολίας ανάλογα με τις συνθήκες του συγκεκριμένου μετώπου: **δυσμενείς, κανονικές και ευμενείς με αντίστοιχες τιμές μονάδας**, είναι δυνατό να έχουμε κατά τη μελέτη, εκτός από τον κανονικό προϋπολογισμό με τον οποίο δημοπρατείται το έργο, και δύο «οριακούς προϋπολογισμούς». Έναν μικρότερο, αν όλα τα άρθρα τιμολογηθούν για ευνοϊκές συνθήκες και έναν μεγαλύτερο αν όλα τα άρθρα τιμολογηθούν για δυσμενείς συνθήκες. Τα όρια που ορίζουν οι δύο οριακές (άνω και κάτω) τιμές του προϋπολογισμού θα προσδιορίζουν το διάστημα εντός του οποίου δεν θεωρείται ότι συντρέχει περίπτωση ΥΧ ή ΥΥ προσφοράς.

Αριθμητικό παράδειγμα - 2:

- Προϋπολογισμός έργου 1.000.000 €
- Συντελεστής δυσκολίας / ρίσκου: 30%
- Εφορμογή ολγορίθμου ΟΑΠ: $e[ΟΑΠ] = 27,00\%$
- Προσφορές με μεγαλύτερο ποσοστό έκπτωσης από το $e[ΟΑΠ]$ και χαμηλότερο του $30\% = 3$, ήτοι 28%, 29% και 29,5%.
- Πρασφορές με υψηλότερο ποσοστό έκπτωσης από το 30%: 0
- Είμαστε στην περίπτωση ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ - 3 - β άρα:
 - Ανατίθεται στο 29,5 %

3.2.2 Έργα που δεν εμπίπτουν στην ενωσιακή νομοθεσία

Στο ΒΗΜΑ 8ο έχουν προσδιοριστεί οι δυνητικά ΥΧΠ ως αυτές οι προσφορές με έκπτωση μεγαλύτερη της $e[ΟΑΠ]$ δηλαδή της Οριακό Αποδεκτής Προσφορά.

- Η αμέσως μικρότερη ή ίση προσφορά από την αρχική σειρά υποβαλλόμενων προσφορών $e_i < e[ΟΑΠ]$ ανοδεικνύεται αυτόματα μειοδότης.

3.3 Αποσαφηνίσεις / Ορισμοί - Προαπαιτούμενα - Κρίσιμα σημεία

3.3.1 Αποσαφηνίσεις / Ορισμοί

1. Στην έννοια πολύ υψηλού ρίσκου συμβάσεις ζητούνται πολύ ουξημένες εγγυήσεις και άλλες διασφαλίσεις.
2. Στην έννοια υψηλού ρίσκου συμβάσεις ζητούνται αυξημένες εγγυήσεις και άλλες διασφαλίσεις.
3. Ειδικό Σώμα Ελεγκτών Αιτιολόγησης / Επιτροπές Ελέγχου Αιτιολογήσεων
4. Ειδικό Σώμα Ελεγκτών Συμβάσεων Έργων Πολύ Υψηλού και Υψηλού Ρίσκου
5. Εξωτερικοί Σύμβουλοι Επίβλεψης
6. Κοθορισμένος Τύπος Αιτιολόγησης

3.3.2 Προαπαιτούμενα

1. Το προτεινόμενο σύστημα ανάδειξης της Οριακά Αποδεκτής Προσφοράς και των δυνητικά ΥΧΠ θα πρέπει να μπορεί να αλλάζει, είτε συνολικά είτε μερικώς, με Υπουργική Απόφαση, ώστε να αντιμετωπίζονται γρήγορα και αποτελεσματικά φαινόμενα αστοχιών, συνεννοήσεων, εκβιασμών κ.λ.π.
2. Βασική συνθήκη η θέσπιση διεξαγωγής των δημοπρασιών των έργων σε δύο διακριτά επί μέρους στάδια, για κάθε ένα από τα οποία θα συντάσσεται αυτοτελές Πρακτικό από την Επιτροπή Διαγωνισμού και τα οποία περιλαμβάνουν α) την κατάθεση και τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής και β) την πρόσκληση από την Αναθέτουσα Αρχή των εργοληπτικών επιχειρήσεων ή/ και κοινοπραξιών που έγιναν δεκτές στο πρώτο στάδιο για την υποβολή, την αποσφράγιση και τον έλεγχο των Οικονομικών Προσφορών αυθημερόν.

3. Μπορεί να εφαρμοστεί και η ολοκλήρωση του διαγωνισμού σε ένα στάδιο εόν διασφαλιστεί ότι δεν θα αποκλείεται κάποιος συμμετέχων.
4. Βασική προϋπόθεση επιτυχίας κάθε συστήματος δημοπράτησης και ανάδειξης αναδόχου αποτελεί η συνθήκη οι Οικονομικές Προσφορές να αποσφραγίζονται την ίδια ημέρα που γίνεται και η επίδοσή τους.
5. Μέχρι το νέο σύστημα Αναλυτικών τιμολογίων και το ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ τιμών να πόρουν σάρκα και οστά, πρέπει να προβλεφθεί ένα (αντικειμενικό) σύστημα ελέγχου των αιτιολογήσεων όπως π.χ. αυτό του 1994 και τον παλαιό ΑΤΟΕ, ΑΤΕΟ, ΥΔΡ κλπ ως βάση ανάλυσης τιμών.
6. Το Ειδικό Σώμα Ελεγκτών Αιτιολόγησης θα αποτελεί ανεξόρτητο τρίτο φορέα που δεν θα εμπλέκεται επ' ουδενί με την εκάστοτε Α.Α. Τα μέλη του θα απαρτίζουν τις Επιτροπές Ελέγχου Αιτιολογήσεων και θα προκύπτουν με κλήρωση από όλη την Περιφέρεια, με παρόμοιο σύστημα με αυτό που θα προβλεφτεί για τις Επιτροπές των Μελετοκοτασκευών ή την πρόβλεψη του Σχεδίου Νόμου "Ρέππα" (άρθρο 19) για τις μελέτες. Τα πορίσματα επί των αιτιολογήσεων καθώς και οι αιτιολογήσεις, πλην των κατοχυρωμένων δικαιωμάτων που αναφέρονται σε αυτές, θα αναρτώνται σε συγκεκριμένο ιστότοπο, ελεύθερα προσβάσιμο.

3.3.3 Κρίσιμα Σημεία

1. Σε περίπτωση που κριθεί η αιτιολόγηση μη επαρκής τότε θα πρέπει:
 - Να απορρίπτεται η προσφορά, με πλήρη τεκμηρίωση των λόγων απορρίψεως με ποσοτικά δεδομένα.
 - Εφόσον ασκηθεί ένσταση, ζητείται γνώμη ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ (ΤΣ), και εφόσον η γνώμη Τ.Σ. είναι να απορριφτεί η αιτιολόγηση, τότε η Π.Α. απορρίπτει οριστικά την προσφορά και
 - Αποστέλλεται ενημέρωση στο ΜΕΕΠ για 3μηνη/6μηνη αναστολή δυνατότητας συμμετοχής σε διαγωνισμούς
 - Σε περίπτωση αρνητικής γνώμης του ΤΣ (δηλ να μην απορριφθεί η προσφορά) η Π.Α. υπαχρεωτικά αποδέχεται την ένσταση, κρίνει την αιτιολόγηση επαρκή και αναθέτει τη σύμβαση ως σχεδόν υψηλού ρίσκου.
2. Έργα που θα έχουν υπολογισμό ΥΧΠ και αιτιολόγηση θα μπορούν να δημοπρατούν μόνο Υπηρεσίες με σοβαρή υποδομή, όχι κόποιαι Δήμοι με 1 ή 2 άτομα προσωπικό

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΔΙΠΛ. ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ ΔΗΜ. ΕΡΓΩΝ
ASSOCIATION PANHELLENIQUE DES INGENIEURS DIPLOMÉS ENTREPRENEURS DE TRAVAUX PUBLICS

ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
MEMBRE DE LA FÉDÉRATION DE L'INDUSTRIE EUROPÉENNE DE LA CONSTRUCTION (F.I.E.C.)

ΜΕΛΟΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΩΝ
MEMBER OF THE EUROPEAN INTERNATIONAL CONTRACTORS (E.I.C.)

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΚΟΣΤΟΛΟΓΙΚΟΥ ΟΡΙΟΥ

ΑΣΥΝΗΘΙΣΤΑ ΧΑΜΗΛΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

Σύνταξη

Ζησιμόπουλος Στράτος
Πάνας Αντώνης
Ρωμοσιός Αλέξανδρος

Ιούλιος 2016 (Έκδοση 2.0)

1. Εισαγωγή

Το ζήτημα των υψηλών εκπτώσεων – ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών (ΑΧΠ) – αποτελεί έντονο και δισεπίλυτο πρόβλημα του κλάδου. Το υπάρχον σύστημα δημοπράτησης δημόσιων έργων και οι υπερβολικά υψηλές εκπτώσεις εκ μέρους των εργοληπτικών επιχειρήσεων δημιουργούν δομικές στρεβλώσεις στον κατασκευαστικό κλάδο, ενώ διαμορφώνουν ένα επιχειρηματικό περιβάλλον αθέμιτου ανταγωνισμού. Άλλωστε έχει διεθνώς αναγνωριστεί ότι το σύστημα προσφοράς με επιμέρους ποσοστά έκπτωσης οδηγεί σε στρεβλώσεις καθώς επηρεάζεται από μία σειρά παραμέτρους: αβεβαιότητα για το τελικό κόστος του έργου εξαιτίας διεκδικήσεων εκ μέρους του Αναδόχου (claims), μη τήρηση χρονοδιαγραμμάτων και κακή ποιότητα του προς παράδοση φυσικού αντικειμένου.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι ο προσδιορισμός του Κοστολογικού Ορίου του έργου, δηλ. μίας μεθόδου για τον εντοπισμό «μη ομαλών» κατανομών για το σύνολο των υποβληθεισών προσφορών σε έναν διαγωνισμό όπου το σύστημα προσφοράς ορίζεται με επιμέρους ποσοστά έκπτωσης. Θα πρέπει να τονιστεί ότι ο εντοπισμός μίας ή περισσοτέρων προσφορών που δεν πληρούν μία σειρά κριτηρίων ελέγχου ομαλότητας δεν σημαίνει ότι ο προσφέρων αποκλείεται αυτομάτως από την διεκδίκηση του έργου. Η προτεινόμενη μεθοδολογία όμως αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο για τον προσδιορισμό αυτών των προσφορών για τις οποίες ο προσφέρων (εργοληπτική επιχείρηση) θα κληθεί να τεκμηριώσει / εξηγήσει την προσφορά του.

2. Ποιο είναι το διεθνές status για το θέμα;

Η υποβολή μίας υπερβολικά χαμηλής προσφοράς (δηλ. με πολύ μεγάλο ποσοστό έκπτωσης) επηρεάζει αρνητικά τόσο την ομαλή εξέλιξη της διαδικασίας ανάθεσης όσο και την διαδικασία κατασκευής του. Όμως δεν υπάρχει κοινά αποδεκτός τρόπος για τον εντοπισμό και τον αποκλεισμό τέτοιων προσφορών. Οι Δημοπρατούσες Αρχές, αν και παραδέχονται ότι το πρόβλημα είναι υπαρκτό και έντονο, δεν φαίνεται να διαθέτουν τα κατάλληλα εργαλεία για να αποκλείσουν υπερβολικά χαμηλές προσφορές.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ήδη από το 1999 είχε εντοπίσει το πρόβλημα των Ασυνήθιστα Χαμηλών Προσφορών (ΑΧΠ) και σύστησε σχετική ομάδα εργασίας. Το αποτέλεσμα ήταν η έκδοση μίας ενημερωτικής αναφοράς με τίτλο «Αποτροπή, Εντοπισμός και Εξάλειψη Υπερβολικά Χαμηλών Προσφορών» (“Prevention, Detection and Elimination of Abnormally Low Tenders”) όπου δίνεται και ο ορισμός της ΑΧΠ:

«Συγκρίνοντας μία συγκεκριμένη προσφορά με τον προϋπολογισμό του ΚτΕ και όλες τις υπόλοιπες προσφορές, συμπεραίνουμε ότι η προσφορά είναι υπερβολικά χαμηλή εάν δεν προκύπτει ένα λογικό περιθώριο κέρδους για τον εργολάβο»

«Ακόμη, μία προσφορά είναι υπερβολικά χαμηλή εάν ο προσφέρων δεν μπορεί να τεκμηριώσει την έκπτωση με βάση τις αρχές της οικονομικής θεωρίας, την κατασκευαστική μεθοδολογία, την επιλεγμένη τεχνική λύση, τις (ευνοϊκές) συνθήκες εκτέλεσης του έργου και την καινοτομίας του προγράμματος εκτέλεσης».

3. Μεθοδολογία

Ο υπολογισμός του κοστολογικού ορίου αποτελεί ένα εργαλείο για τον προσδιορισμό των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών σε ένα διαγωνισμό. Η μεθοδολογία εύρεσης αυτού του ορίου απαρτίζεται από δύο στάδια: α) τον έλεγχο ομαλότητας των δεδομένων, και β) τον προσδιορισμό των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών.

Έχει παρατηρηθεί ότι η κατανομή των προσφορών σε έναν διαγωνισμό μπορεί να προσομοιάζει στην κανονική (Gaussian) κατανομή, όπως περιγράφεται στην θεωρία πιθανοτήτων. Όπως είναι γνωστό, η κανονική κατανομή είναι μία πολύ συνηθισμένη συνεχής κατανομή πιθανότητας. Στους διαγωνισμούς η κανονική κατανομή είναι χρήσιμη λόγω του κεντρικού οριακού θεωρήματος, το οποίο ορίζεται ως εξής:

Αν από έναν πληθυσμό που ακολουθεί οποιαδήποτε κατανομή με μέση τιμή μ και διασπορά σ^2 , επιλέξουμε τυχαία δείγματα μεγέθους n και υπολογίσουμε τους μέσους τους, τότε, για μεγάλα n (θεωρητικά $n \rightarrow \infty$) η κατανομή αυτών των μέσων (των δειγματικών) είναι κατά προσέγγιση κανονική κατανομή με μέση τιμή επίσης μ και διασπορά σ^2/n .

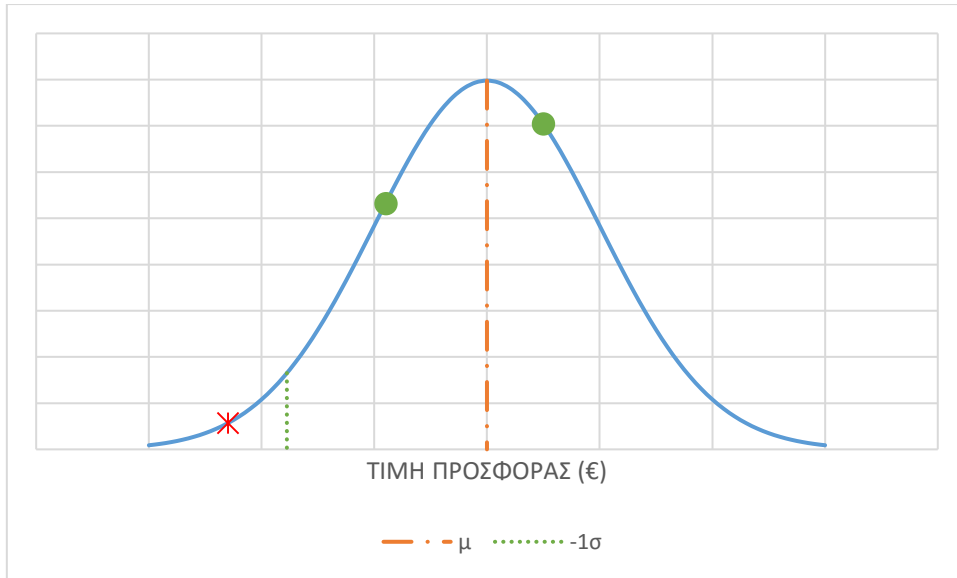
Βασική στατιστική προϋπόθεση για να ισχύουν τα παραπάνω είναι το γεγονός ότι το δείγμα θα πρέπει να αποτελείται από ανεξάρτητες και όμοια κατανεμημένες τιμές (independent and identically distributed). Το πρώτο στάδιο της μεθοδολογίας αποτελείται από τον έλεγχο των προσφορών ενός διαγωνισμού σχετικά με την κανονική κατανομή του δείγματος. Ο έλεγχος αυτός πραγματοποιείται μέσω τριών από τους πιο κοινά διαδεδομένους και επιστημονικά αποδεκτούς ελέγχους κανονικότητας: **D'Agostino's K-squared**, **Shapiro-Wilk** και **Kolmogorov-Smirnov**. Η έλεγχος θεωρείται επιτυχής μόνο εάν το δείγμα ανταποκριθεί θετικά και στους τρεις αυτούς ελέγχους κανονικότητας.

Εάν ο έλεγχος κανονικής κατανομής είναι επιτυχής, η διαδικασία προχωράει στο δεύτερο στάδιο, δηλ. τον προσδιορισμό των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών. Ένα λογικό, από μαθηματικής άποψης, όριο για αυτόν τον προσδιορισμό είναι ίσο με τον μέσο όρο μείον μία τυπική απόκλιση (σ), διότι το τελευταίο αντιπροσωπεύει ένα μέτρο που χρησιμοποιείται για να προσδιορίσει το ποσό της απόκλισης ενός δείγματος τιμών από την αναμενόμενη τιμή τυχαίων μεταβλητών. Να σημειωθεί ότι αυτό είναι και το όριο που χρησιμοποιείται στις Ευρωπαϊκές οδηγίες, σε διεθνείς Οργανισμούς καθώς και στη διεθνή επιστημονική βιβλιογραφία. Συνεπώς, ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές θα θεωρούνται οι προσφορές σε έναν διαγωνισμό που βρίσκονται χαμηλότερα από αυτό το όριο ($\bar{x} - \sigma$).

$$\bar{x} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i = \frac{1}{n} (x_1 + \dots + x_n)$$

$$\sigma = \sqrt{\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}$$

Στο παρακάτω γράφημα βλέπουμε μια σχηματική απεικόνιση της κανονικής κατανομής δεδομένων. Το κοστολογικό όριο ορίζεται ως μέσος όρος μείον μία τυπική απόκλιση, όπως παρουσιάζεται στο γράφημα με την αριστερά (πράσινη) διακεκομμένη γραμμή. Όσες προσφορές βρίσκονται κάτω αυτού του ορίου θεωρούνται ασυνήθιστα χαμηλές (κόκκινος αστερίσκος), και όσες βρίσκονται άνω του ορίου χαρακτηρίζονται αποδεκτές (πράσινες βούλες).

Σε περίπτωση που ο έλεγχος κανονικής κατανομής δεν είναι επιτυχής, θα γίνεται εναλλάξ εξάλειψη των ακραίων προσφορών από το δείγμα έως ότου αυτό περάσει τον έλεγχο. Πιο αναλυτικά, αρχικά αφαιρείται η μικρότερη προσφορά και ο έλεγχος επαναλαμβάνεται. Εάν είναι επιτυχής, η διαδικασία προχωράει στο δεύτερο στάδιο με τον μειωμένο αριθμό προσφορών ως το νέο δείγμα. Εάν δεν είναι επιτυχής, αφαιρείται η μεγαλύτερη προσφορά και ο έλεγχος επαναλαμβάνεται. Η διαδικασία προχωράει με την ίδια λογική έως ότου το δείγμα περάσει επιτυχώς από τον έλεγχο κανονικής κατανομής. Οι προσφορές οι οποίες εξαλείφθηκαν, και συγκεκριμένα αυτές που βρίσκονται στην πλευρά των χαμηλότερων προσφορών (δηλ. υψηλά ποσοστά έκπτωσης), θα χαρακτηρίζονται και αυτές ως ασυνήθιστα χαμηλές.

Οι τρεις έλεγχοι κανονικότητας αναλύονται παρακάτω:

i. *D’Agostino’s K-squared*

- Ο συγκεκριμένος έλεγχος είναι μία ενσωμάτωση δύο άλλων ελέγχων: ασυμμετρία και κύρτωση.
- Ασυμμετρία
 - Η κανονική κατανομή έχει μηδέν ασυμμετρία και το τεστ αυτό εξετάζει εάν η ασυμμετρία των δεδομένων είναι στατιστικά διάφορη από το μηδέν.
 - Το τεστ βασίζεται στην ακόλουθη παραδοχή: όταν τα δεδομένα είναι κανονικά κατανεμημένα το στατιστικό του τεστ $z_s = skew/s.e.$ έχει κανονική κατανομή, όπου *skew* είναι η ασυμμετρία των δεδομένων και το $s.e. = \sqrt{\frac{6n(n-1)}{(n-2)(n+1)(n+3)}}$.
- Κύρτωση
 - Η κανονική κατανομή έχει μηδέν κύρτωση και το τεστ αυτό εξετάζει εάν η κύρτωση των δεδομένων είναι στατιστικά διάφορη από το μηδέν.
 - Το τεστ βασίζεται στην ακόλουθη παραδοχή: όταν τα δεδομένα είναι κανονικά κατανεμημένα το στατιστικό του τεστ $z_k = kurt/s.e.$ έχει κανονική κατανομή, όπου *kurt* είναι η κύρτωση των δεδομένων και το $s.e. = \sqrt{\frac{6n}{(n-2)(n-3)(n+3)(n+5)}}$.

- Ο συγκεκριμένος έλεγχος βασίζεται στο εξής: όταν τα δεδομένα είναι κανονικά κατανομημένα το στατιστικό του τεστ $z_k^2 + z_s^2$ έχει χ^2 κατανομή με 2 βαθμούς ελευθερίας, δηλαδή

$$z_k^2 + z_s^2 \sim \chi^2(2)$$

- Τα δεδομένα είναι κανονικά κατανομημένα εάν $p_{value} > 0.05 = \alpha$.

ii. Shapiro-Wilk

- Ταξινομούμε τα δεδομένων σε αύξουσα σειρά έτσι ώστε x_1, \dots, x_n .
- Υπολογίζουμε το SS ως εξής:

$$SS = \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2$$

- Εάν το n είναι ζυγό, τότε $m = n/2$, ενώ εάν είναι μονό τότε $m = (n - 1)/2$.
- Υπολογίζουμε το b ως εξής, χρησιμοποιώντας τα βάρη a_i (βασισμένοι στην τιμή n) από τον Πίνακα 1 των Shapiro-Wilk Πινάκων.

$$b = \sum_{i=1}^m a_i (x_{n+1-i} - x_i)$$

- Υπολογίζουμε την στατιστική τιμή $W = b^2/SS$.
- Βρίσκουμε την τιμή από τον Πίνακα 2 των Shapiro-Wilk Πινάκων, που είναι πιο κοντά στην τιμή W, παρεμβάλλοντας εάν χρειάζεται. Αυτή είναι η τιμή p για το τεστ.
- Εάν $p_{value} > 0.05 = \alpha$, τα δεδομένα είναι κανονικά κατανομημένα.

iii. Kolmogorov-Smirnov

- Ορίζουμε $S_n(x)$ για προσφορές διαγωνισμών ως εξής:

$$S_n(x) = \begin{cases} 0, & x < x_1 \\ k/n, & x_k \leq x < x_{k+1} \\ 1, & x \geq x_n \end{cases}$$

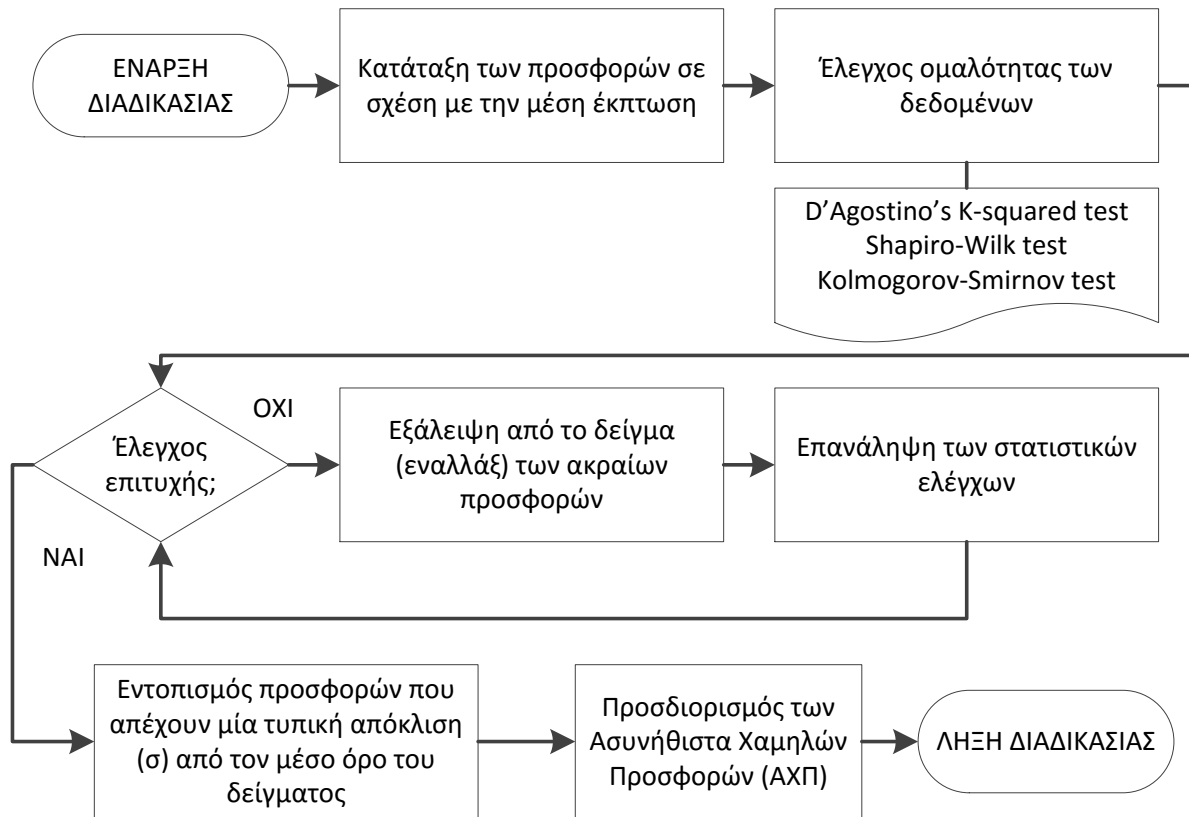
- Ας υποθέσουμε ότι το δείγμα των δεδομένων προέρχεται από έναν πληθυσμό με αθροιστική συνάρτηση κατανομής $F(x)$ και ορίζουμε D_n ως εξής:

$$D_n = \max_x |F(x) - S_n(x)|$$

- Το D_n δεν εξαρτάται από το F . Αφού το $S_n(x)$ εξαρτάται από το επιλεγμένο δείγμα, τότε το D_n είναι ανεξάρτητη μεταβλητή. Για τον συγκεκριμένο σκοπό το σημαντικό κομμάτι της κατανομής είναι οι κρίσιμες τιμές, οι οποίες μπορούν να βρεθούν στον Kolmogorov-Smirnov Πίνακα.

- Εάν το $D_{n,\alpha}$ είναι η κρίσιμη τιμή από τον πίνακα, τότε $P(D_n \leq D_{n,\alpha}) = 1 - \alpha$. Το D_n μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να επαληθεύσει την υπόθεση ότι ένα τυχαίο δείγμα προέρχεται από έναν πληθυσμό με συγκεκριμένη συνάρτηση κατανομής $F(x)$.
- Εάν $\max_x |F(x) - S_n(x)| \leq D_{n,\alpha}$, τότε το δείγμα δεδομένων είναι καλή προσαρμογή στο $F(x)$.
- Εάν τα δεδομένα είναι κανονικά κατανεμημένα τότε $D_{n,\alpha} > D_n$.
- Όπως και πριν, χρησιμοποιούμε $\alpha = 0.05$.

Η προτεινόμενη μεθοδολογία αναλύεται σχηματικά στα ακόλουθα στάδια:

4. Ανάλυση – Case Studies

Στη συγκεκριμένη μελέτη χρησιμοποιήθηκαν 46 διαγωνισμοί τεχνικών έργων διαφόρων κατηγοριών (κτιριακά, οδοποιίες, υδραυλικά κλπ.), οι οποίοι χωρίστηκαν σε τρεις ομάδες ανάλογα με την τάξη προϋπολογισμού. Στην πρώτη ομάδα ξεχωρίζουμε τα έργα με προϋπολογισμό κάτω του 1,500,000 € (A1, A2, 1^η, 2^η) (8 διαγωνισμοί). Η δεύτερη ομάδα περιλαμβάνει έργα με προϋπολογισμό μέχρι τα 7,500,000 € (3^η, 4^η) (14 διαγωνισμοί) και η τρίτη όλα τα υπόλοιπα άνω αυτού του ποσού (5^η, 6^η, 7^η) (24 διαγωνισμοί). Η μεθοδολογία εφαρμόστηκε σε όλα τα έργα, αλλά πρώτα ως δούμε κάποιους διαγωνισμούς αναλυτικά.

Case 1

Έργο:	Συντηρήσεις-Επισκευές-Βελτιώσεις & Εξοπλισμός σχολικών κτιρίων – Δήμος Αγ. Παρασκευής								
Προϋπολογισμός:	399,810.00 €		(Κατηγορία 1)						
Ημερομηνία:	2016								
Αριθμός συμμετεχόντων:	17								
Ποσοστά εκπτώσεων:	66%	65%	64%	61%	61%	59%	59%	57%	55%
	54%	54%	52%	45%	42%	41%	40%	37%	

Εφαρμόζοντας τον έλεγχο κανονικής κατανομής, το συγκεκριμένο δείγμα είναι επιτυχές.

Εφαρμόζοντας το κοστολογικό όριο: $\bar{x} - \sigma = 147,873.10 \text{ €}$ (63.01%) ,

συμπεραίνουμε ότι οι 3 πρώτες προσφορές (66%, 65% και 64%) θεωρούνται ασυνήθιστα χαμηλές και πρέπει να ερευνηθούν περαιτέρω.

Case 2

Έργο:	Αποχέτευση Λεωνιδίου και Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων								
Προϋπολογισμός:	6,007,000.00 €		(Κατηγορία 2)						
Ημερομηνία:	2015								
Αριθμός συμμετεχόντων:	25								
Ποσοστά εκπτώσεων:	52.20%	52.05%	49.56%	48.20%	47.76%	47.09%	44.61%	42.44%	42.05%
	41.93%	41.10%	39.65%	38.97%	33.39%	32.75%	32.00%	31.09%	30.73%
	29.44%	28.65%	26.47%	25.39%	21.47%	20.75%	15.79%		

Εφαρμόζοντας τον έλεγχο κανονικής κατανομής, το συγκεκριμένο δείγμα είναι επιτυχές.

Εφαρμόζοντας το κοστολογικό όριο: $\bar{x} - \sigma = 3,184,616.74 \text{ €}$ (46.98%) ,

συμπεραίνουμε ότι οι 6 πρώτες προσφορές (52.20%, 52.05%, 49.56%, 48.20%, 47.76% και 47.09%) θεωρούνται ασυνήθιστα χαμηλές και πρέπει να ερευνηθούν περαιτέρω.

Case 3

Έργο:	Κατασκευή Έργων Μεταφοράς & Διανομής Νερού Άρδευσης από Δίκτυα Ανάβαλου	
Προϋπολογισμός:	25,900,000.00 €	(Κατηγορία 3)
Ημερομηνία:	2014	
Αριθμός συμμετεχόντων:	29	
Ποσοστά εκπτώσεων:	51.88% 51.18% 49.30% 47.10% 45.79% 45.70% 44.91% 44.53% 43.63% 43.00% 42.60% 42.13% 41.39% 40.51% 39.83% 39.52% 38.88% 38.74% 37.52% 36.99% 36.06% 35.52% 35.21% 35.12% 35.01% 34.83% 33.49% 26.63% 14.85%	

Εφαρμόζοντας τον έλεγχο κανονικής κατανομής, το συγκεκριμένο δείγμα δεν είναι επιτυχές. Αρχίζουμε να αφαιρούμε τις ακραίες προσφορές ξεκινώντας από την πιο χαμηλή, δηλαδή το μεγαλύτερο ποσοστό έκπτωσης που είναι 51.88%, και επαναλαμβάνουμε τον έλεγχο. Ο έλεγχος δεν είναι επιτυχής, οπότε αφαιρούμε την υψηλότερη προσφορά, δηλαδή το 14.85%, και εφαρμόζουμε πάλι τον έλεγχο. Το νέο δείγμα είναι πλέον επιτυχές.

Εφαρμόζοντας το κοστολογικό όριο $\bar{x} - \sigma = 14,055,975.71 \text{ €}$ (45.73%) ,

εντοπίζουμε 4 (51.18%, 49.30%, 47.10% και 45.79%) προσφορές θεωρούνται ασυνήθιστα χαμηλές.

Συμπεραίνουμε ότι οι 5 πρώτες προσφορές (51.88%, 51.18%, 49.30%, 47.10% και 45.79%) θεωρούνται ασυνήθιστα χαμηλές και πρέπει να ερευνηθούν περαιτέρω.

Case 4

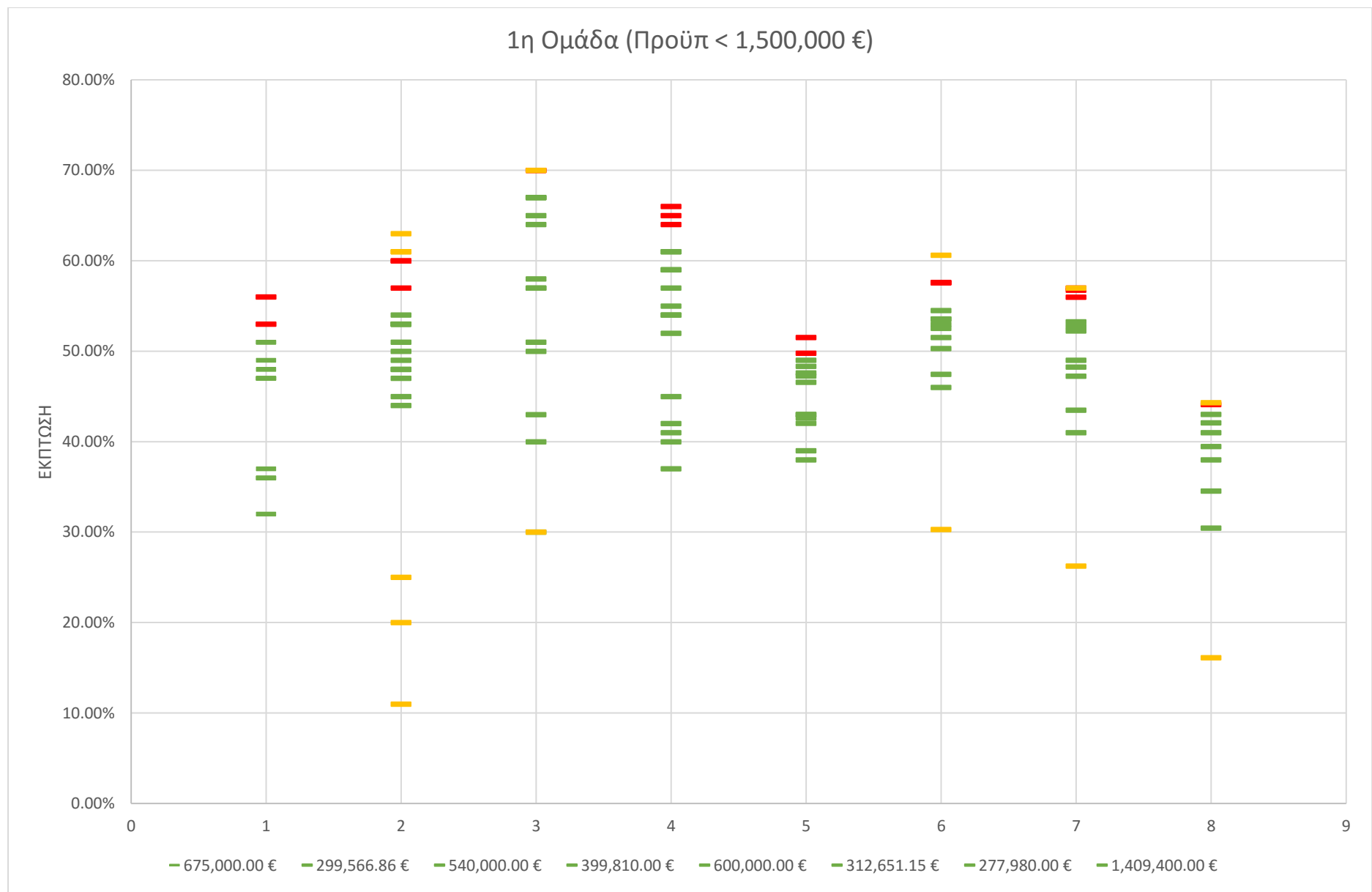
Έργο:	Πάτρα – Πύργος Τμήμα II	
Προϋπολογισμός:	58,400,000.00 €	(Κατηγορία 3)
Ημερομηνία:	2016	
Αριθμός συμμετεχόντων:	14	
Ποσοστά εκπτώσεων:	55.32% 49.33% 45.50% 43.11% 41.51% 41.24% 38.57% 38.43% 37.23% 35.18% 28.20% 26.46% 26.12% 21.16%	

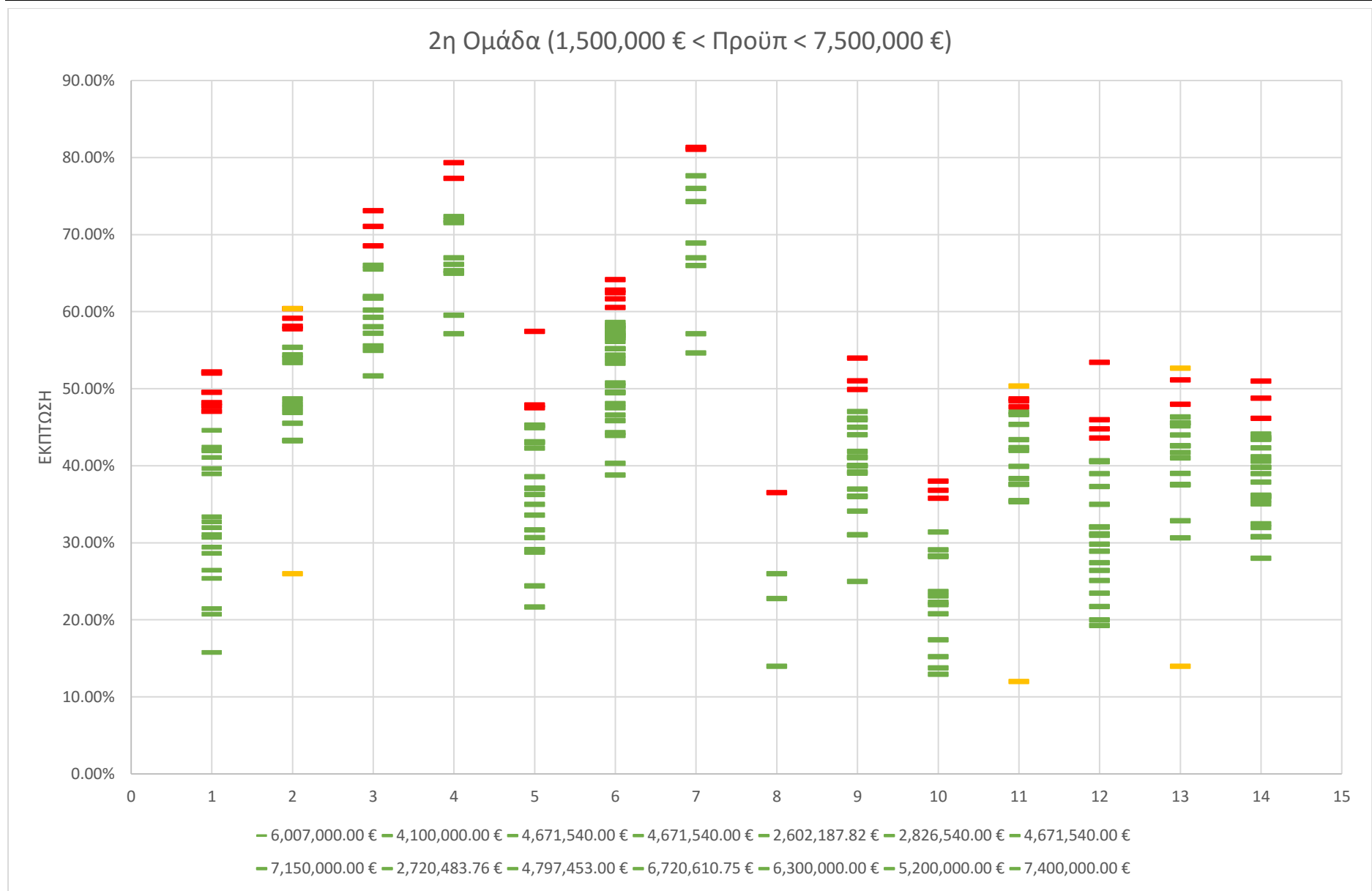
Εφαρμόζοντας τον έλεγχο κανονικής κατανομής, το συγκεκριμένο δείγμα είναι επιτυχές.

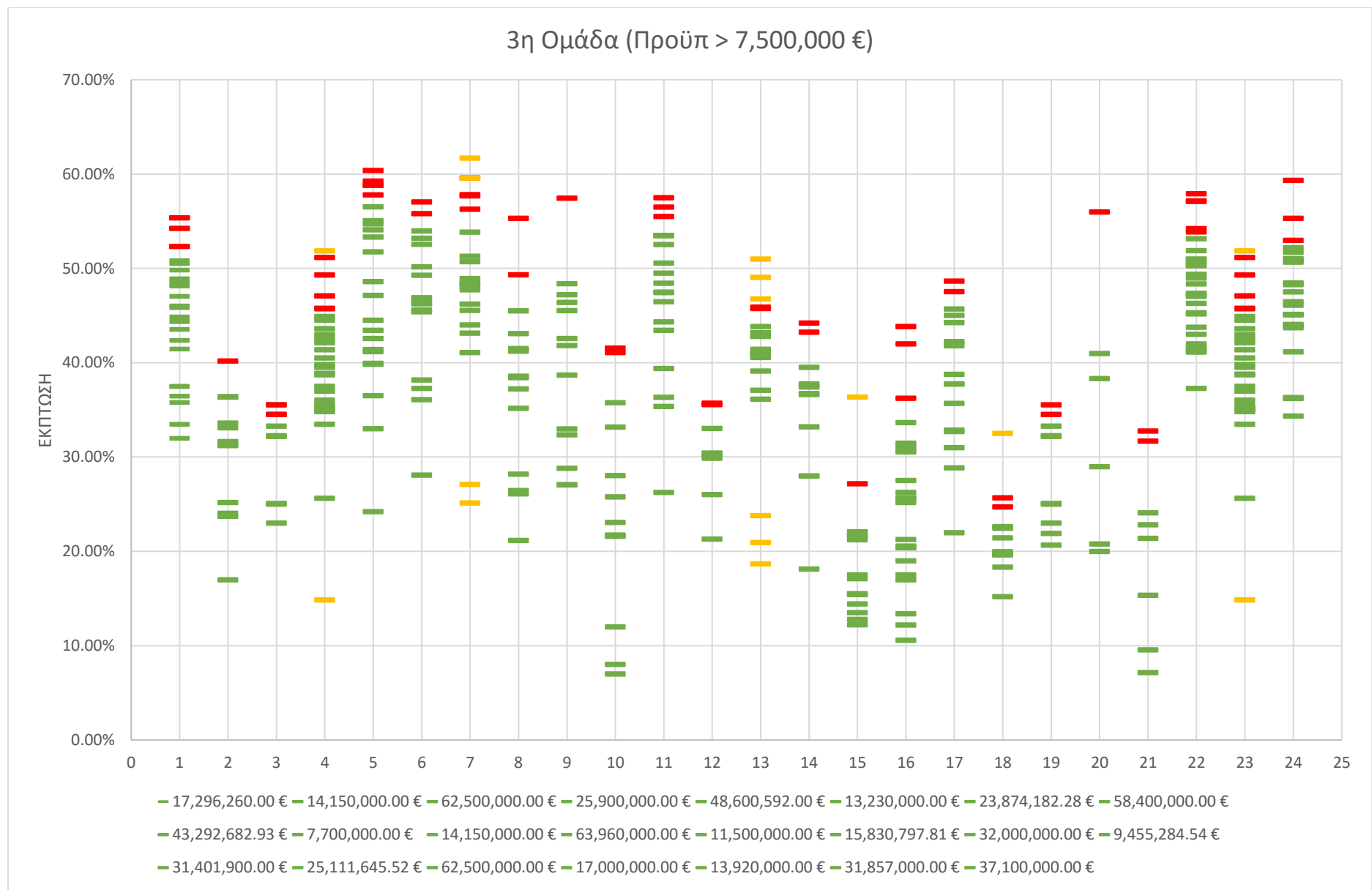
Εφαρμόζοντας το κοστολογικό όριο $\bar{x} - \sigma = 30,802,412.26 \text{ €}$ (47.26%) ,

συμπεραίνουμε ότι οι 2 πρώτες προσφορές (55.32% και 49.33%) θεωρούνται ασυνήθιστα χαμηλές και πρέπει να ερευνηθούν περαιτέρω.

Τα αποτελέσματα εφαρμογής της μεθόδου στους 46 διαγωνισμούς παρουσιάζονται στα επόμενα γραφήματα χωρισμένα στις τρεις κατηγορίες ανάλογα με τον προϋπολογισμό. Κάθε στήλη των γραφημάτων αντιπροσωπεύει έναν διαγωνισμό, ενώ ο προϋπολογισμός του σημειώνεται στο υπόμνημα. Οι προσφορές που έχουν εξαλειφθεί λόγω του αποτυχημένου ελέγχου κανονικότητας παρουσιάζονται με πορτοκαλί χρώμα και οι προσφορές που έχουν θεωρηθεί ασυνήθιστα χαμηλές παρουσιάζονται με κόκκινο χρώμα. Όπως φαίνεται και από τις μελέτες περίπτωσης, σε έναν διαγωνισμό οι ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές περιλαμβάνουν και τις χαμηλές εξαλειμμένες τιμές στις περιπτώσεις που ο έλεγχος κανονικής κατανομής δεν είναι επιτυχής. Οι υψηλές εξαλειμμένες προσφορές (δηλ. μικρά ποσοστά έκπτωσης) δεν χρειάζονται κάποια εξήγηση, καθώς δεν έχει ουσιαστική σημασία. Οι πράσινες γραμμές στα γραφήματα αντιπροσωπεύουν τις αποδεκτές προσφορές, οι οποίες δεν χρειάζεται να ερευνηθούν περαιτέρω.

5. Συμπεράσματα – Προτάσεις

Σε περίπτωση εντοπισμού ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών θα πρέπει να εφαρμοστούν τα οριζόμενα στην Ευρωπαϊκή Οδηγία 2014/24/ΕΕ (που αντικατέστησε την 18/2004/ΕΚ) και ορίζει τα εξής:

«Άρθρο 69 – Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές

1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά.

2. Οι εξηγήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορούν να αφορούν ιδίως:

α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών·

β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή των υπηρεσιών ή για την εκτέλεση του έργου·

γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα·

δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 18 παράγραφος 2·

ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 71·

στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα.

3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις του άρθρου 18 παράγραφος 2.

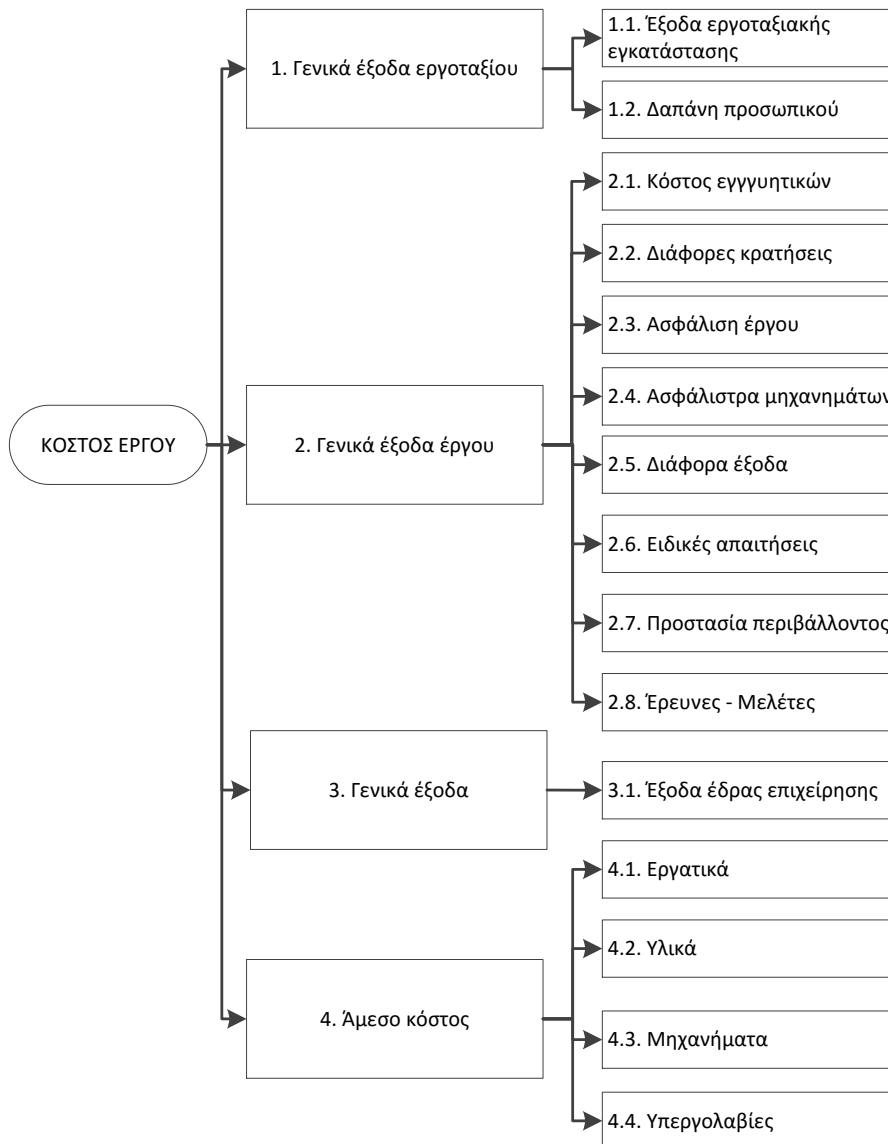
4. Εάν η αναθέτουσα αρχή διαπιστώνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, η προσφορά μπορεί να απορρίπτεται αποκλειστικά για αυτόν τον λόγο μόνο μετά από διαβούλευση με τον προσφέροντα και εφόσον αυτός δεν είναι σε θέση να αποδείξει, εντός επαρκούς προθεσμίας την οποία ορίζει η αναθέτουσα αρχή, ότι η εν λόγω ενίσχυση είναι σύμφωνη με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 της ΣΛΕΕ. Σε περίπτωση όπου η αναθέτουσα αρχή απορρίπτει προσφορά υπό τις συνθήκες αυτές, ενημερώνει σχετικώς την Επιτροπή.

5. Εφόσον τους ζητηθεί, τα κράτη μέλη θέτουν στη διάθεση άλλων κρατών μελών, στο πλαίσιο διοικητικής συνεργασίας, κάθε πληροφορία που έχουν στη διάθεσή τους —όπως νόμους, κανονισμούς, συλλογικές συμβάσεις καθολικής ισχύος ή εθνικά τεχνικά πρότυπα— σχετικά με τα δικαιολογητικά και τα έγγραφα που προσκομίζονται σε σχέση με τις λεπτομέρειες που αναφέρονται στην παράγραφο 2.»

Ενδεικτικά, οι διαγωνιζόμενοι που έχουν υποβάλει Ασυνήθιστα Χαμηλές Προσφορές (ΑΧΠ) θα πρέπει να τεκμηριώσουν/εξηγήσουν την προσφορά τους (κατ' ελάχιστον) με τα ακόλουθα παραδοτέα:

1. **Σχέδιο Υλοποίησης του Έργου**, που θα περιλαμβάνει τον τρόπο προσδιορισμού του βασικού κόστους του έργου καθώς και του οφέλους του εργολάβου, κατασκευαστικές μεθόδους που ενέχουν στοιχεία πρωτοτυπίας ή καινοτομίας κτλ.
2. **Βασικό Χρονοδιάγραμμα Εργασιών** με ανάλυση των μέσων παραγωγής που θα απασχοληθούν ανά εργασία και ανά εργατο-ημέρα.

Ένα διάγραμμα παραμετροποίησης του κόστους ενός έργου μπορεί να έχει την ακόλουθη μορφή:

Κάθε συνιστώσα του παραπάνω διαγράμματος θα πρέπει να προσδιοριστεί μετά από εκτενή μελέτη της διεθνούς πρακτικής και επικαιροποίησης σχετικών παλαιότερων κανονιστικών διατάξεων. Σε περίπτωση που η τεκμηρίωση/εξήγηση εκ μέρους του διαγωνιζόμενου γίνει αποδεκτή, θα πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα αντικατάστασης των υπαρχόντων συμβατικών τευχών με αυτά της τεκμηρίωσης/εξήγησης, στα σημεία που είναι σχετικά, έτσι ώστε η τεκμηρίωση/εξήγηση να είναι δεσμευτική προς την Αναθέτουσα Αρχή.

6. Βιβλιογραφία

Ballesteros-Perez, P., Skitmore, M., Pellicer, E., and Carmen, M. (2015) "Scoring rules and abnormally low bids criteria in construction tenders: a taxonomic review", *Construction Management and Economics*, 33(4), pp. 259-278.

Ballesteros-Perez, P., Skitmore, M., Das, R. and del Campo-Hitschfeld, M.L. (2015) "Quick abnormal-bid-detection method for construction contract auctions", *Journal of Construction Engineering and Management*, 141(7), 04015010.

Harrower, J. (1999), "Prevention, Detection and Elimination of Abnormally Low Tenders in the European Construction Industry", DG III Working Group on Abnormally Low Tenders, European Technical Contractors Committee for the Construction Industry.

Le, Y., Shan, M., Chan, A., and Hu, Y. (2014) "Overview of Corruption Research in Construction" *Journal of Management in Engineering*, 10.1061/(ASCE)ME.1943-5479.0000300, 02514001.

Megremis, A. (2014) "Abnormally low tenders: objectifying detection. Working towards economically sustainable procurement through a framework for the contracting authority to objectify the detection of abnormally low bids", TU Delft, Available online: [uuid:76eb4027-f171-44a8-bd85-34f46007f7ec](https://doi.org/10.1061/(ASCE)ME.1943-5479.0000300) (accessed 6/7/2016).

Αριθ. Αποφ. Πρωτοδικείου Αθηνών 1203/1933

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ
ΕΝΩΣΗ
ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ
ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΕΡΓΩΝ**

Προς

- **Κον Κοτσώνη Αντώνιο**
Ως Πρόεδρο του ΣΔΕ – Τμ. Κατασκευών
- **Κον Μπακογιάννη Ιωάννη**
ως υπεύθυνο της Ο.Ε. 2 (Ι. Κατασκευές)
και εισηγητή των θεμάτων στο ΣΔΕ – Τμ.
Κατασκευών

Κοινοποίηση:

Υπουργείο Υποδομών & Μεταφορών

- **Γραφείο Υπουργού κου Χ. Σπίρτζη**
- **Δ/νση Νομοθετικού**

ΕΑΑΔΗΣΥ

- **Γραφείο Προέδρου**

Αρ. Πρωτ. 499

Αθήνα, 7 Νοεμβρίου 2016

Θέμα: Πρόταση της Πανελληνίας Ένωσης Συνδέσμων Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΠΕΣΕΔΕ) επί του άρθρου 88, παρ. 6, ν4412/16, για την έκδοση εγκυκλίου του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων για την **«εξειδίκευση των όρων χαρακτηρισμού μίας οικονομικής προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής ανά κατηγορία έργου»**

Σχετ.:

- Απόφαση Υπουργού ΥΜΕΔΙ 2/9/2016 με ΑΔΑ: 7ΒΓ74653ΟΞ-ΣΦ3
- Απόφαση του Προέδρου του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων Κ/261/6-9-2016

Αξιότιμοι Κύριοι,

Με την παρούσα, Σας υποβάλλουμε την πρόταση της Πανελληνίας Ένωσης Συνδέσμων Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΠΕΣΕΔΕ) επί του άρθρου 88, παρ. 6, ν4412/16, για την έκδοση εγκυκλίου του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων για την **«εξειδίκευση των όρων χαρακτηρισμού μίας οικονομικής προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής ανά κατηγορία έργου»**

Είναι ίσως περιττό να υπενθυμίσουμε, ότι η προηγούμενη εμπειρία από την εφαρμογή της «αιτιολόγησης ΧΠ», είναι για όλους τους εμπλεκόμενους με την παραγωγή Δημόσιων Έργων τραυματική και είχε οδηγήσει σε σωρεία σκανδαλωδών συμβάσεων και σε καθεστώς γενικευμένης διαπλοκής, ούτως ώστε είναι σκόπιμο να προσπαθήσουμε να προτείνουμε εναλλακτική λύση, ώστε να αποφυγούμε έναν νέο κύκλο (κατά)χρήσης της «αιτιολόγησης ΧΠ».

Δυστυχώς οι προτάσεις που έχουν παρουσιασθεί από άλλους φορείς, προσανατολίζονται απλώς στην χρήση αλγορίθμου (μαθηματικού τύπου), όχι όμως για τον προσδιορισμό του αναδόχου, αλλά για τον προσδιορισμό μίας έκπτωσης, πάνω από την οποία οι προσφέροντες θα πρέπει να καλούνται για «αιτιολόγηση», ενώ οι προσφέροντες χαμηλότερη από το όριο έκπτωσης, θα αναλαμβάνουν (σύμφωνα με τις προτάσεις αυτές) το έργο χωρίς «αιτιολόγηση».

Πιθανολογούμε βάσιμα, ότι η τυχόν χρήση τέτοιων αλγορίθμων (μαθηματικών τύπων) με «αντικειμενικά» ή όχι κριτήρια, δεν θα έχει το επιθυμητό αποτέλεσμα, ενώ θα οδηγήσει εκ νέου σε γενικευμένη διαπλοκή μεταξύ υπηρεσιών και αναδόχων, ενώ μετά βεβαιότητας θα πυροδοτηθεί και νέος κύκλος βάσιμων νομικών αμφισβητήσεων των αποτελεσμάτων των διαγωνισμών.

Η πρόταση της ΠΕΣΕΔΕ, εν συντομία, προσανατολίζεται στην υποβολή από μέρους του συμμετέχοντος, ήδη από την φάση της προσφοράς, εκείνων των στοιχείων που θα επιτρέπουν στην Επιτροπή Διαγωνισμού να αξιολογήσει με αντικειμενικότητα την αξιοπιστία της προσφοράς. Η προσφορά θα πρέπει να είναι δεσμευτική ως προς την ποιότητα των προσφερόμενων υλικών και

